

עולת שבת בשבתו

ל"ג בעומר

לכבוד
הילולא
דרשב"י

גליון מיוחד

מתורתם של רבותינו הקדושים ממונקאטש

עולת שבת בישבתו

תוכן ענינים

ניצוצי אור

'כל היום חונן ומלווה וזרעו לברכה' / שלא לקרוא לרבים בשמו / הכל שמחים במעלתו / השלך על ד' יהבך / יסורים שאין בהם ביטול תורה / טובך גנוז בגווןך / ניסה וגם בריחה / ניסה ובריחה / להיות כדוגמא דלעילא / גמר הנרצה ממשו רבינו / 'אמת מארץ תצמח' / כאדם הראשון בשעת הבריאה / גם איש פשוט יוקרב לתורת רשב"י / פשט שבסוד / ונשא את שמות / נסתלק ונולד מחדש / יחודא עילאה ותתאה שוין אצלו / בעל השמועה עומד כנגדו / מעורר הרהורי תשובה / גבורה בקול תורה / ד' צלך / רוח טהרה לכל העולם / הכנה לגאולה העתידה / תפלתו גם על ההוה / טהרה בביטול המציאות / אור ושמחה / ישועות ורפואות / יורו בקשת

ילמדנו רבינו עניני ל"ג בעומר

לבת הספיר

באתר דרבי שמעון בר יוחאי / רשב"י שש ושמוח בשמחתו / "זאגען און זינגען" / אבא מזכה ברא / קולו זמר עריצים / והכרית את הקוצים

הלכה ומנהג בן שלש שנים

דעה חכמה לנפשך

שמעון בן יוחאי - "מחיה מתים"

מילין שפירין

ל"ג בעומר - שמחתו של רשב"י

זמירות לל"ג בעומר

יצא לאור על ידי:

הוצאת אמת

אור תורה מונקאטש

מכון להר"ל ולהפיץ ספרי רבותינו הקדושים

Published By:

Emes Publishing Inst.

Ohr Torah Munkacs

P.O.B. 393

Brooklyn, New York 11219

Tel: 347.408.5208

Fax: 718.504.3526

Email: EmesOnline@gmail.com

כל הזכויות שמורות ל:
הוצאת אמת

Copyrighted © 2019 by:

Emes Publishing Inst.

All rights reserved to publisher

The entire text has been newly

edited designed and set.

No part of this book may be

reproduced in any form,

including information storage

or retrieval, in whole or in part,

without written permission

from the copyright holder

רובי המאמרים הופיעו

במילוני 'חודש בחדש'

שיצאו לאור על-ידי:

איחוד חסידי מונקאטש

עמוד ונגרפיק

אלעזר בראדי

929.301.6149

עולת המועד

"עולו ואתו ואתכנשו"

מבואר בשולחן ערוך (אורח חיים סימן תצג סעיף ב ברמ"א): ובמדינות אלו נוהגין שמסתפרין ביום ל"ג [בעומר] ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון, והטעם הוא שביום זה פסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות. אך מקובל בעולם (ובפרט אצל רבותינו הקדושים תלמידי הבעל שם טוב ז"ע - על פי האריז"ל) שהשמחה ביום זה הוא מחמת היותו יומא דהילולא של רבי שמעון בן יוחאי, אשר בו ביום גילה בעולם את הזהר הקדוש.

ולכאורה יפלא כל עובר, דהא תינח לצדיקים וקדושים בעלי-השגה, יש להם במה לשמוח ביום אשר נתגלה סתרי וסודות התורה, כי יש להם חלק בזה. אבל לאנשים פשוטים, אשר מעולם לא נכנסו לפרדס לטעום מפנימיות התורה - לשמחה מה זו עושה. ובאמת, מי הוא זה אשר מלאו לבו לומר, שאכן יש לו חלק ושייכות לפנימיות התורה ולסודותיה, עד אשר ביום זה מתמלא לבו שמחה.

ברם, לאמיתיות הענין אין זה שאלה נכונה, כי כמו שבתורת הנגלה, הרי יש לכל אחד ואחד מששים רבוא חלק בתורה הקדושה, לאנשים פשוטים ולתלמידי חכמים בשוה. ואף שכמובן, זוכה כל אחד להשיג ולהשכיל בתורה כום שיעורא דיליה, וכל אחד מקבל התורה לפום דרגא דיליה, מכל-מקום אין איש מישראל שאין לו חלק בתורה כלל. ועל דרך זה הוא גם בתורת רבן

שמעון בן יוחאי, שכל אחד שייך לתורת רשב"י לפי מדרגתו. ואף שמועטים המה בני עליה אשר זוכים להיכנס ולטעום מטעם עץ-החיים ולהתענג מזיו השכינה, מכל-מקום לא נמצא בעולם איש ישראלי אשר אין לו שייכות כלל בעצם תורת רשב"י. ואף שלא למד תורה זו מעולם, ואולי אף לא יזכה להבינו לעולם, מכל מקום אין זה מגרע בעצם חלקו בתורה זו.

ועוד יותר מזה. שכמו שהוא כן בפנימיות התורה - תורת רשב"י, כן הוא גם בעצם יומא דהילולא של רשב"י. שיש לכל ישראל חלק בהילולא של רבן שמעון בן יוחאי. ורק שלכל אחד ואחד יש שייכות וקשר להילולא דרשב"י כפום דרגא דיליה.

בזהר איתא (אדרא זוטא רצו, א) שכשנסתלק רשב"י, "שמעו קלא עולו ואתו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון". ורבינו שליט"א ביאר פעם (תורה ל"ג בעומר תשנ"ה), שמה שהקול הקורא להילולא דרשב"י אומר ג' לשונות אלו - עולו ואתו ואתכנשו, כי הם מכוונים לג' מדרגות שיכולים בני ישראל להתקשר להילולא דרשב"י ולרשב"י עצמו:

"עולו" - קאי על צדיקים ובני עליה, שזוכים ביום זה לעלות ולהיכנס להיכל דרשב"י, להתעדן בו ובתורתו.

"ואתו" - קאי על הזוכים לבא על ציון הרשב"י במירון, אשר הוא מקום קדוש ומקודש לישראל, כמסופר בזהר (שם) שרבי חייא אשתטח במירון על ציון הקדוש של רשב"י, ונשק לעפרא. ושמה הם זוכים להתקשר עם בעל ההילולא, ולשמוח בשמחה "שלא כדרך הטבע" (עיין בני יששכר מאמרי חדש איר מאמר ל"ג בעומר אות ג, ובשור"ת מנחת אלעזר חלק ד סימן ס).

"ואתכנשו" - נאמר על ישראל הנאספים ומתכנסים לכבוד הילולא דרשב"י בכל מקום שהם. שכיון שמחשבתם תשוקתם ורצונם להשתתף בהילולא דבר יוחאי במירון, בבחינת (תהילים נה, ז) "מייתן לי אברכיונה אעופה ואשכנה", נחשבים גם הם כמשתתפים בהילולא דרבי שמעון, וכמאמר הבעל שם טוב ז"ע (עיין תולדות יעקב יוסף פ' חיי שרה, וצוואת הריב"ש י, א) שמקום שמחשבתו של אדם שם הוא.

ניצוצי אור

שירי בר יוחאי

כ) כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה, ר"ל מי שחונן ומלוה את יומו וזמנו לרבים, ועל ידי זה אינו יכול לגדל בניו לתורה וללמוד עמם כראוי, אל יחשוש פן ח"ו תחסר להם מתורתם, כי הקב"ה ידרוש טובתם וילמדם תורה, ויתקיים בהם "וזרעו לברכה" (עיין בהקדמת ספר דברי אברהם, לתלמידו של החתם סופר ז"ל, כמה חיבב רבו החתם סופר ז"ל את הדברים). ולפי זה יש לומר, שכיון שיוחאי אביו היה עוסק כל ימיו לטובת הצלת ישראל, והיה בבחינת "כל היום חונן ומלוה", אכן זכה ונתקיימה בו ברכת והבטחת השי"ת שיהא "וזרעו לברכה". ומכאן גזל בנו רבי שמעון בתורה, ונחשב לתלמידו של השי"ת. ולכן קרא רבי שמעון עצמו בשם "בר יוחאי", כי תלה כל תורתו בזכות אביו.

וכשם שרשב"י למד כל תורתו בברכת השי"ת, כן כל הנמשכים אחריו ולומדים

כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה' ❖❖❖

בר יוחאי.

כ"ק א"ז אדמו"ר זי"ע מבאר בשער יששכר (מאמרי חודש אייר מאמר גל עיני אות יט) למה נקרא בשם "בר יוחאי", והוא שיוחאי אביו היה מקורב למלכות (עיין פסחים ק"ב, א), ובודאי עשה הרבה טובות והציל יהודים רבים מהרשעים, ורבי שמעון חשב מדרגה זו של אביו גדולה משלו - מה שלמד תורה כל ימיו. וכעין שמצינו אצל מרדכי הצדיק, שאע"פ שאמרו חז"ל (מגילה טז, ב) שפרשו ממנו מקצת סנהדרין, אנו אזלינן בתר רובא שאדברה הרוב לא פרשו ממנו, שכן הצלת נפשות ישראל גדולה אף מתלמוד תורה, עיין שם. ולכן התייחס רבי שמעון וקרא לעצמו בשם בר יוחאי.

ויש להוסיף בזה, על פי מה שפירשו בספרים הקדושים לפרש הכתוב (תהלים לז,

וענין אהבת ישראל היתה עיקר העבודה באותו הדור שבו נחרב בית המקדש השני בעון שנאת חנם (יומא ט, ב), ובו מתו כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא בפרק אחד מפני שהיתה עיניהם צרה אלו באלו (בראשית רבה פס"א). ואז היה העולם שמש, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו בדרום, וביניהם רבי שמעון, ושנאה להם תורתו (שם), ותורת רבי עקיבא הלא היא ש"וואהבת לרעך כמוך הוא כלל גדול בתורה" (ירושלמי נדרים פ"ט ה"ד). כי באותה שעה היה חיוב לתקן חטא של שנאת חנם שגרם לעולם להיות שמש, על ידי אהבת ישראל, וכמים הפנים לפנים שמחו כולם כשנמשח ר' שמעון. והנה מפורסם בשם הבית אהרן מקרלין זצ"ל שהיה אומר כשם שהקב"ה לכל כן הרשב"י לכל. ובזכות זה זכה להיות נמשח בשמן ששון מכל ישראל, שהיו הכל שמחים כשנמשח למעלתו. ושמחה זו הולכת ונמשכת עד עולם, כי רבי שמעון דאג ואהב גם את הדורות העתידיים להולד, ולכן כולנו שמחים ביום שמחתו בל"ג בעומר.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

השלך על ד' יהבך

בר יוחאי מושב טוב ישבת יום נסת יום אשר ברכת.

נראה, שמשבח בזה את גודל מדת הבטחון של רשב"י, שנס אל מערה אף שלא ידע מנין יאכל וישתה שם, מכל מקום בטח בד' שחסד יסובבנו, ויתקיים בו (תהלים קכה, ג) כי לא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים. וכאשר כן היה שנעשה לו נס ונברא עבורו עץ חרובים ומעין מים. וזהו שאמר, שאע"פ שמתחילה סבל צרות רבות עד שגזרו עליו מיתה ר"ל, מכל מקום מיום אשר ברח למערה, שמאז שם כל מבטחו רק בהשי"ת,

הימנו גם נמשכת להם אותה הברכה, ולכן "לימודי השם הם לומדים".

כ"ק ארמו"ר שליט"א

שלא לקרוא לרבם בשמו

בר יוחאי.

מה שקראו לרבי שמעון בן יוחאי בדברי חז"ל, בזמר בר יוחאי וכן כיצא, בשם "בר יוחאי", על שם אביו בלבד, יש לומר הכוונה לטובה, דהיינו כדי שלא יקראו לרבם - בשמו, גם שלא בפניו, על-כן קראו בשם אביו בלבד. ומה דמצינו בזה הקדוש (הלק א' ב בתוספות בסופו) "דאמר ליה רבי שמעון [בעצמו] למלאכא, אמור קמי קוב"ה דבר יוחאי שכיח בעלמא", יש לומר דכלפי קודשא בריך הוא לא רצה לקרות עצמו בשמו "שמעון", מפחד ד' והדר גאווה, ורק קרא עצמו בשם כבוד אביו.

דברי תורה

הכל שמחים במעלתו

נמשחת אשריך שמן ששון מחבריך.

במצודת דוד מפרש הכתוב (תהלים מה, ח) "על כן משחך אלקים אלקיך שמן ששון מחבריך", שכאשר תהיה נמשח בשמן למלוך על העם, יהיה עליך ששון מחבריך, כי הכל יחפצו בך.

ונראה לבאר מה שאומרים כן על רבי שמעון, כי הנה ענין אהבה איש לרעהו הוא מה שנאמר (משלי כז, יט) כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם. וכיון שרשב"י אהב את כל אחד מישראל אהבת נפש, על כן כמים הפנים לפנים הכל חפצו בו כשנמשח למעלתו.

מה שהשיב לו רשב"י "אשריך שראיתני בכך שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך".

כ"ק ארמו"ר שליט"א

נתקיים בו "מושב טוב ישבת", ונהפך הכל לטוב, בבחינת (תהלים לד, יא) ודורשי ד' לא יחסרו כל טוב.

ובתורת משה להחתם ספר ז"ל (מהזורא תליתאי שמות דף לט) כתב שהטעם שציותה התורה שיוכל כל אחד ליתן מעשריו לכל לוי שרוצה (שלכאורה מוטב היה שיתנו כל ישראל לקופה אחת השייכת לכל שבט לוי, והלויים כבר יתחלקו ביניהם בשוה, דלולי זאת יתכן שלוי אחד יתעשר מרבים שיתנו לו והשני יעני. ברם), הוא כדי שנלמד מהלוי לבטוח בד' שיזמין לו מה שברצונו הטוב. כי כמו שלכל לוי לא היה דבר בטוח שבודאי יקבל מעשר, רק על ד' השליכו ייבם, כן ילמד כל יהודי מהם לעשות כן. ועל דרך זה מצינו מדה זו מרשב"י, שאצלו נקרא "מושב טוב" מה שנשפע לו אחר "יום נסת ים אשר ברכת", וגם ממנו ילמדו כל ישראל.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

○○○○○○○○○○ טובך גנוז בגוון ○○○○○○○○○○

כר יוחאי מושב טוב ישבת יום נסת יום אשר ברכת.

איאתא בבני יששכר (מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר יא אות ו) ד"אות הט', הנה ראש הימין כפוף לתוכה, להורות מה שאמרו בזהר (ח"א ג, א) טובך גנוז בגוון, היינו סוד אור הגנוז שהוא הט' הראשונה בתורה (בראשית א, ד) וירא אלקים את האור כי טוב". ולכן, מכיון שבמערה נתגלה לרשב"י אור הגנוז שנגנז לצדיקים, לזה משבחו במה ש"מושב טוב ישבת", שממנו האיר העולם בזהר הקדוש, שהוא בעצמו הוא אור הגנוז, שנאמר בו "וירא אלקים את האור כי טוב".

כ"ק ארמו"ר שליט"א

○○○○○○○○○○ יסורים שאין בהם ביטול תורה ○○○○○○○○○○

כר יוחאי מושב טוב ישבת יום נסת יום אשר ברכת.

אפשר לפרש על פי המבואר במסכת שבת (לג, ב) שחותנו ר' פנחס בן יאיר ראה שיש לרשב"י סדקים בגופו שנעשו ע"י שבתו כל השנים בחול, וזלגו עיניו דמעות וגרמו לרשב"י שיצעק מצער. ואז אמר לו רפב"י אוי לי שראיתך בכך, והשיב לו רשב"י אדרבה אשריך שראיתנו בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך, היינו כח תורתו.

ולזה אמר, לאפוקי מדעתו של רפב"י שאמר אוי לי שראיתך בכך, "מושב טוב ישבת יום נסת יום אשר ברכת". והוא הוא

○○○○○○○○○○ ניסה וגם בריחה ○○○○○○○○○○

יום נסת יום אשר ברכת.

מה שכפל הלשון "יום נסת יום אשר ברכת", שלכאורה הן הן אותן הדברים, אפשר לומר על דרך הפשט על פי המבואר בגמרא (שבת לג, ב) כשגזרו על רשב"י שיהרג הלך הוא ובנו ונחבאו בבית המדרש, ובכל יום היתה אשתו מביאה להם לחם ומים, אבל כשתקפה הגזרה אמר רשב"י לבנו נשים דעתן קלה עליהן, ואפשר שיצערו אותה והיא תגלה להם מקומו, ולכן ברחו אז משם ונחבאו במערה. וכנגד שתי הפעמים שברח, כפל לשונו ואמר "יום נסת יום אשר ברכת".

כ"ק ארמו"ר שליט"א

גלי", כי ברי"ש ר"ת רבי שמעון בן יוחאי, גל"י - כשיתגלה ספרו הקדוש ספר הזהר אז, "ובני ישראל יוצאין" מן גלותא, והבן.

כ"ק ארמו"ד שליט"א

אז מטרת התכלית לגילוי הנסתרות באחרית הימים על-ידי רשב"י, על-כן שפיר נעשה אדם נאמר בעבורך.

שם שלמה

◇◇◇◇◇ כאדם הראשון בשעת הבריאה ◇◇◇◇◇

◇◇◇◇◇ 'אמת מארץ תצמח' ◇◇◇◇◇

נעשה אדם נאמר בעבורך.

נעשה אדם נאמר בעבורך.

נתקשו העולם מנין המקור ש"נעשה אדם" קאי על רשב"י דוקא (עיין שער יששכר מאמרי חדש אייר מאמר גל עיני אות ג). ויש לומר על פי מה שאמרו חז"ל בגמרא (יבמות סב, ב) שאחרי שמתו תלמידי רבי עקיבא היה העולם שמם, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום, ושנאה להם - לר' מאיר ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, והם הם העמידו תורה אותה שעה. ונראה, שהיה העולם שמם ממש, כי בלי תורה אי אפשר לעולם להתקיים, כמו שנאמר (ירמיהו לג, כה) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת. והנה, לדעת הגמרא זידן שהעמיד רבי עקיבא חמשה תלמידים (עיין בכמה מדרשים שמנו שבעה תלמידים), אפשר לומר שהם היו נגד חמשה פעמים שנאמר "יהי אור" בבריאת עולם. ורשב"י נחשב כאדם הראשון בשעת בריאת עולם, ושבתו במערה היתה כעין ישיבה בגן עדן, ששם נגלו לו סתרי תורה.

יש לפרש על-פי המדרש (ב"ר פ"ח ה) א"ר סימון בשעה שבא הקב"ה לבראת את אדם הראשון נעשו מלאכי השרת כתיים כו', מהם אומרים אל יברא ומהם אומרים יברא כו', אמת אומר אל יברא שכולו שקרים, מה עשה הקב"ה, נטל אמת והשליכו לארץ, הה"ד (דניאל ח, יב) ותשלך אמת ארצה, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה, מה אתה מבזה תכסיס אלטיכסייה שלך, תעלה אמת מן הארץ, הה"ד (תהילים פה, יב) אמת מארץ תצמח. והנה איתא במדרש (איכה רבה פתיחתא פ"ב) ותשלך אמת ארצה גו' אין אמת אלא תורה, שנאמר (משלי כג, כג) אמת קנה ואל תמכור.

ולפי זה יש לפרש, שמה שהשליך אמת ארצה, קאי על תורת אמת, היינו התורה שנתגלתה על ידי רשב"י, שהיא האמת הטמונה בתורה. ובזכותה נברא העולם. וזהו שאומרים "נעשה אדם נאמר בעבורך", היינו בעבור רשב"י, שהוא בעצמו ה"אמת" שהשליך הקב"ה ארצה. ועליו נאמר "אמת מארץ תצמח", הוא שנצמח בכל שנה ושנה אורו של משיח, איש צמח שמו (זכריה ו, יב), כדאיתא בזה"ק (ה"ג קכד, ב) בספרא דא יפקון מן גלותא, היינו כשיתגלה ספר הזהר בדא יפקון מן גלותא, וכמו שרמזו בדגל מחנה אפרים (בשלח) עה"כ (שמות יד, ח) "ובני ישראל יוצאים ביד רמה", ותרגומו "בריש

ולזה אמר ש"נעשה אדם נאמר בעבורך", כלומר, כשהיה העולם שמם הצריך הקב"ה לחדש האמירה ד"נעשה אדם". ולפי דברינו יתבאר מה שאיתא בספה"ק שרשב"י תיקן חטא אדם הראשון מה שפגם בעץ הדעת, והבן.

כ"ק ארמו"ד שליט"א

בזוהר (ח"ב קלט, ב) שהכתוב "ברוך כבוד מלכותו לעולם ועד", שאין בו רק כ"ד אותיות, מרמז רק על יחודא תתאה. אבל לעתיד לבא לא יהא שינוי ביניהם, וגם ענין יחודא תתאה יתעלה לעילאה, ויהא ב' פעמים כ"ה, עולה מנין נו"ן, המרמז לנ' שערי בינה. ועל זה משבח את רשב"י שכבר בדורו תיקן העליונים, וכבר עכשיו ידע להשוות היחודים. ולזה חזר ואמר עוד הפעם "כ"ה לח"י רבי שמעון צדיקאי".

כ"ק ארמו"ר שליט"א

בעל השמועה עומד כנגדו

אשרי עין ראתהו לב חכם ישכיל פיהו.

נראה לבאר על פי מאמר חז"ל (ילקוט"ו תהלים רמז תשלח) שכל האומר שמועה מפי אומרה יהא דומה כאילו בעל שמועה עומד נגדו. ועל דרך זה זכו גדולי הקבלה ללמוד סתרי תורה, וראו בעל השמועה - הוא רשב"י - עומד כנגדם. "אשרי עין ראתהו". אמנם, מסיים בעל הפיוט "לב חכם ישכיל פיהו", שגם מי שאינו זוכה למדרגה זו, מכל מקום אל ימנע עצמו ח"ו מללמוד בסתרי תורה. כי די לו מה שהוא בבחינת "לב חכם ישכיל פיהו", במה שמזכירו ואומר שמועה מפיו. ויאמין בזה באמונה שלימה, ואף אם לא זוכה לראותו בעיניו, יזכור תמיד שבעל השמועה הלא הוא רבי שמעון צדיקאי עומד כנגדו.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

מעורר הרהורי תשובה

אשרי עין ראתהו לב חכם ישכיל פיהו.

יתבאר על פי הנאמר הלאן "נשאת ציץ נזר הקדש", כי הנה איתא בזוה"ק (ח"ב ריח, ב) שכל עזי מצח שהיו בישראל, שאין

נסתלק ונולד מחדש

בר יוחאי אשרי יולדתך אשרי העם הם לומדיך.

אמרו חכמינו ז"ל במגילה (יג, ב) כיון שנפל פור בחדש אדר שמח שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה, ולא היה יודע שבשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד. וידוע הפלא, וכי לא ידע שהקב"ה ממלא ימי צדיקים כו' (ראש השנה יא, א). ומפרש זקניי הרה"ק בעל ייטב לב זי"ע במה שאמרו שלא היה יודע שבשבעה באדר נולד משה, שהכוונה שבאותו זמן שמת משה גם נולד משה. כלומר, שהצדיקים, ע"י שתלמידיהם הבאים אחריהם לומדים תורתם ואומרים שמועה מפיהם ושפתותיהם זובבות בקבר (יבמות צו, א), הם נולדים מחדש. וגדולים צדיקים במיתתן על ידי שנולדים מחדש מכח דברי תורה של תלמידיהם.

ואפשר שלזה אמר "אשרי יולדתך", ומי הם יולדתך, ע"ז השיב "העם הם לומדיך".

כ"ק ארמו"ר שליט"א

יחודא עילאה ותתאה שוין אצלו

ואמרתם כה לחי אדונו בר יוחאי.

יש לפרש במה שאומרים "כה לחי" על רבי שמעון, על פי מה שאמרו בזוהר (ח"ג רסד, ב) שסוד מספר כ"ה הוא ענין יחודא עילאה, מנין האותיות של פסוק ראשונה שבקריאת שמע. והנה כל חייו של רשב"י חי רק כדי שיתגדל ויתקדש שמיה רבה, לייחדא שמה דקודשא בריך הוא. ולזה "ואמרתם כה לחי", כיון שהקדש כל חייו למען יחודא שמו יתברך.

ומה שכופל עוד "ואמרתם כה לחי רבי שמעון צדיקאי", יש לפרש על פי המבואר

ולכן היתה תחלת התיקון לטהר את המקום שבו תשוב סנהדרין בתחילה.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇ תפלתו גם על ההוה ◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

ידע כל הנסתרות דבריו עושים פירות בטל כמה גזרות.

בספר הדרושים איתא, שהאר"י ז"ל היה יודע ובקי בתלמוד ובהגדות ובמדרשות ובחכמת האמת על אמתותה, ובמעשה בראשית ומעשה מרכבה ושיחת האילנות וצפצופי עופות ובשלהבת האש ובגלגולים, והיה יודע מחשבות האדם מה שעשו ומה שיעשו, והיה יודע מה שנגזר בשמים ובארץ כו'. ובודאי, שהדברים ק"ו שגם לרשב"י היתה מעלות אלו. ולכן אמר "ידע כל הנסתרות", שהיה יודע מחשבות אדם שיעשו בעתיד, וגם היה יודע הכל מה שנגזר בשמים ומה שעתיד להגזר.

ולפי זה, יהודי המאמין בכחו דרשב"י, צריך להאמין שאם יש לו דאגה או נגזרה עליו גזרה, הרי הרשב"י בדורו כבר ראה וידע זאת. ומה שדבר אז בתפלתו, אף שהתפלל בדרך כלל, הרי "דבריו עושים פירות" לכל ענינים וצרות ישראל העתידיים להיות. וזהו "בטל כמה גזרות", הן בעבר והן בהוה.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇ שהרהר בביטול המציאות ◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

מקוה ישראל ד'... אף הקב"ה מטהר את ישראל.

ענין הטהרה בא לאדם על ידי שמבטל את כל ישותו להקב"ה, כמו כלי חרס שטהרתו בשבירה. ועד"ז כתב כ"ק אא"ז בעל בני יששכר זי"ע (בני יששכר חדש אלול מאמר

לדברים הרבה, וביניהם מונה מה שמגלים לו סתרי תורה.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇ רוח טהרה לכל העולם ◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

טיהר את עיר טבריה.

ויש לומר שעל ידי שטהר את טבריה, נתפשטה הטהרה בכל העולם. שהרי אמרו חז"ל (מגילה ו, א) למה נקרא שמה טבריא שיושבת בטבורה של ארץ ישראל. ובהיותה הנקודה האמצעית הרי משם מתפשטת הטהרה לכל ארץ ישראל. ומארץ ישראל לכל העולם, שהרי אמרו חז"ל (ספרי עקב לז) תבל זו ארץ ישראל, ולמה נקרא שמה תבל, שהיא מתובלת בכל הארצות. ועוד שהרי היא הגבוהה מכל הארצות (קידושין סט, ב), ועל כן משם יורדת הטהרה לכל העולם כולו. נמצא שממה שטיהר רשב"י את טבריה, נושבת רוח טהרה בכל העולם כולו.

כ"ק ארמו"ר שליט"א

◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇ הכנה לגאולה העתידה ◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇

טיהר את עיר טבריה.

כתב הרמב"ם (פי"ד מהלכות סנהדרין הי"ב) שלעשרה מקומות גלו סנהדרין וסופן לטבריא, וקבלה היא שבטבריא עתידין לחזור תחילה ומשם נעתקין למקדש. וכבר אמרנו שמהאי טעמא נטמנה בארה של מרים בימה של טבריה, כמו שאמרו חז"ל (במדבר רבה פי"ט כו) באר שבאה עמהן נכנסה לתוך ימה של טבריה. כי שם עתידין לחזור תחילה, ומשם נעתקין למקדש. ולכן טהר רשב"י את עיר טבריה, כי בצאתו מן המערה התחילה להתנוצץ תחילת הגאולה העתידה,

ואמרו בתקוני זהר (תיקון ה, דף קמג, ב):
 קם רבי שמעון כו' ורזא דמלה (ירמיה יד, ח)
 "מקוה ישראל ד' מושיעו בעת צרה" (כך
 הנוסח ברוב המחזורים הישנים [לליל יום הכיפורים
 - לפני "כל נדרי"], עפ"ד האריז"ל בספר דרך אמת),
 כלומר שהשם הוי"ה הוא עצמו המקוה
 המטהר. והיינו שאדם העומד לפני ד' נגבטל
 במציאותו [בבחינת (ויקרא טז, יז) "וכל אדם
 לא יהיה באהל מועד", שלא יישאר מציאות
 אדם כלל], בזה נטהרים, כענין "לפני ד' -
 תטהרו". וזהו שדרש ר"ע "מה מקוה מטהר
 את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל".
 כ"ק ארמו"ר שליט"א

א אות טו) "להיות גם האדם כאשר נמשך
 אחר הטומאה הטה יסודותיו אחר הטומאה
 והפריד עצמו מן הקודש, מחויב לבטל עצמו
 אל הקדושה, ולהיוולד כבריה חדשה. והוא
 סוד המקוה בתתק"ס לוגין שהוא שיעור
 ביטול הבריה כמבואר בירושלמי (תרומות פ"י
 מ"ה) שבריה בטילה בתתק"ס". ועיין מש"כ
 בסידור הרב בעל התניא ז"ע בכוונת המקוה
 מהבעש"ט זי"ע "ולא די במעשה הטבילה
 עצמה בלתי כוונה בביטול רוחני, דהיינו
 במסירת נפש, וזה הטעם דטבילת מקוה
 בכלל, ואותיות ביטול" כאותיות טבילה,
 אלא שנתחלף הוא"ו בה"א בלבד".

קדושת ומנהגי היום

שמעון בן יוחאי היא שלא כטבע, דכתיב
 (משלי יג, ט) אור צדיקים ישמח.

בני יששכר

מנהג בני ישראל שנוהגין להרבות באור,
 ביום ההוא יומא דהלולא דרבי שמעון,
 דהנה רבי שמעון כשהיה מגלה רזין ביום
 ההוא באדרא קדישא, אמר (זוהר ח"ג רצא, ב):
 והשתא בעינא לגלאה רזין קמיה דקוב"ה
 וכו', והאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתיה
 כיומא אחרא, דהא כל יומא דא ברשותי
 קיימא. רצה לומר, שהיה היום מתארך
 באורו, ולא היה רשות לאור היום להתחשך,
 היינו שיתפנה מן העולם, עד שנתן לו רבי
 שמעון רשות. וזה יורה, כי כל האורות
 בטלים ומשמשים אל האור כי טוב, היינו
 רזין סתימין דאורייתא אשר גנוז בה אור
 הגנוז לצדיקים, והצדיקים המבינים ברזין
 דאורייתא הנה מאירים באור הגנוז בה.
 על כן אור היום ההוא היה מתארך, ושמר

אור ושמחה

מנהג ישראל תורה הוא, להדליק נרות
 ומאורות ביום זה, לכבוד האור כי טוב
 שמתחיל להתנוצץ ביום זה היקר ל"ג
 בעומר, טו"ב ימים קודם מתן תורה, ולכבוד
 נשמת מאור התורה בוצינא קדישא אשר
 נתגלה ביום הזה, וביום הזה עלה לשמי
 מרומים, והוא יומא דהלולא דיליה לאורו
 נסע ונלך, לכבוד ספרו הקדוש 'זהר' המאיר
 ומבהיק מסוף העולם ועד סופו (אשר כתב ר'
 אבא ביום הזה), והוא מאיר לנו בגלותינו עד
 כי יבא משיח צדקנו, דאתמר ביה (בראשית
 א, ג) ויאמר אלקים יהי אור, זה אורו של
 מלך המשיח, יבא במהרה בימינו ויגלה לנו
 האור הגנוז, והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע
 (דניאל יב, ג).

ותבין לפי זה אשר נתאמת לנו מאנשי
 אמת, אשר השמחה ביום הזה על ציון רבי

מהר"ש זי"ע מפה קהלתינו, כי בברכת רפאנו יוכלו לפעול כל הישועות, גם בנים כי הוא דבר שצריך לרפואה. וזהו רמז בכונת ספירת העומר לל"ג בעמר הו"ד שבהו"ד, הכונה על 'בורא רפואו"ת' (בברכת קריאת שמע) הוא בהו"ד, על כן הו"ד שבהו"ד רמז לתכלית שלימותו. ומהרפואה נמשכו כל הישועות, ושב ורפא לו, שב למקומו ממקורו לטובה, ונחה יומשך עלינו כל הישועות, במהרה בימינו אמן.

שער יששכר

יורו בקשת. יורו בקשת.

מנהג ישראל, אשר התלמידים בני בי רב יורו בקשת ביום הזה. והנה שמעתי מאת כבוד אדומ"ו הרב הקדוש מה"ר מנחם מענדל [מרימנוב] זצוק"ל, הטעם הוא כי בימי רבי שמעון לא נראתה הקשת (עין כתובות עז, ב), והנה ביום עלותו למרום עושיין הסימן הזה, עכ"ד. והוא כעין (שמואל ב א, יח) ללמד בני יהודה קשת.

ונראה לי על דרך דברי אדומ"ו, דהנה אמר רבי שמעון בן יוחאי לר' אלעזר בריה (בוהר ח"א עב, ב): ברי לא תצפי לרגלי דמשיחא, עד דתתחזי קשתא בגוונין נהירין. הוא סימן התגלות אור של מלך המשיח, אשר יגלה האור כי טוב הגנוז. הנה ביום הזה אשר נכתב הספר הקדוש הזה, שהוא מהארת האור כי טוב הגנוז מפי בוצינא קדישא, וזה מאיר לנו בגלות עד יתגלה בזכות זה משיח צדקנו, יהי אור (בראשית א, ג) - זה אורו של מלך המשיח, והסימן מסור בידינו בשעתא דתתחזי קשתא בגוונין נהורין. על כן ביום זה לסימן הטוב הליזה 'יורו המורים בקשת' (דברי הימים א י, ג).

בני יששכר

פקודתו של ר' שמעון, הן. הנה לבעבור זה מרבין אור ביום הזה.

בני יששכר

מה שעושים ל"ג בעמר יום פטירת רשב"י יום שמחות, ולעומת זה ביום ז' אדר שהוא פטירת משה רבינו הוא יום תענית (כדאיאת בטוש"ע או"ח סימן תק"פ). בשם גדול אחד ראיתי טעם החילוק, כי לאשר עיקר השמחה הוא על ידי התורה, פקודי ד' ישרים משמחי לב, ומכלל הן אתה שומע לא. והנה ביום פטירת משה רבינו נשתכחו ג' מאות הלכות על ידי אבלם אחרי משה, על כן הוא יום תענית. מה שאין כן בפטירת רשב"י, שגילה סודות הרבה וכל האזרא זוטא ביום פטירתו, על כן הוא יום שמחות.

שער יששכר

ישועות ורפואות. ישועות ורפואות.

עושים ההלולא ביום הנבחר ההוא במרו"ן, והוא יום ישועה. נראה לי רמז במתני' (רי"ה טז, א) בראש השנה כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרו"ן. היינו כי בראש השנה עובר לפניו ית"ש הזכות לכל באי העולם מבחינת מרו"ן - ציון רשב"י ור"א בנו, דבזכותיה קיימין עילאין ותתאין, והוא צדיק יסוד עולם שעליו מתקיים, ובזכותא דהוא חבורא הזהר שגילה לנו יפקון מן גלותא לגאולה שלימה תיקון כל העולמות. על כן בראש השנה שהוא זמן 'ובו תנשא מלכותך' - מלכות כל עולמים, עוברים לפניו כבני מרו"ן.

שער יששכר

ל"ג בעמר מסוגל לכל הישועות מאור העליון. ומקבל בידינו מאאזמו"ר הה"ק

ירמדנו רבינו

עניני ל"ג בעומר

מתורתיו של מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

"אם אין אתה מלמדני תורה"

אמרו חז"ל (פסחים קיב, א) כשהיה רבי עקיבא חבוש בבית האסורין, אמר לו רבי שמעון בן יוחאי, רבי, למדני תורה. אמר איני מלמדך. אמר לו, אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא, ומוסרך למלכות. והוא פלא. ועיין במהרש"א שהעיר עוד, הרי בלאו-הכי היה רבי עקיבא בבית אסורים, ומה לו אם ימסרנו למלכות. ועוד צ"ב, דהא רבי עקיבא אמר בעצמו שאינו ירא מן המלכות (ברכות סא, ב) והמשיל משל, לדגים שאם במים שהוא מקום חיותן היו יראים, ק"ו ליבשה שהוא מקום מיתתן.

והנראה לומר בזה, שרבי עקיבא כשהיה בבית האסורים היה באמת מצפה ומתאוה שיהרגוהו על קידוש ד', וכמו שאמר (שם) כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי מתי יבא לידי ואקיימנו. ואמר לו רבי שמעון בן יוחאי, שאם לא ילמדנו תורה, ימסרהו למלכות, פירוש שימסור למלכות שאינו רוצה ללמדו תורה, ואם-כן בחנם מושיבים אותו בבית אסורים. ועל ידי זה, חשב, בודאי יסכים רבי עקיבא ללמדו תורה, כדי להיחרג על קידוש ד', כמו שהיה רצונו כל חייו שהיה מצטער "מתי יבא לידי ואקיימנו".

סעודת ל"ג בעומר תשנ"ז

כיבוד תלמידי חכמים

אמרו חז"ל (יבמות סב, ב) שתלמידי רבי עקיבא מתו בפרק אחד, מפסח ועד עצרת, משום שלא נהגו כבוד זה לזה. ויש לבאר, למה דוקא אצל תלמידי רבי עקיבא אירע דבר זה. ונראה, על פי מה שאמרו (פסחים כב, ב): שמעון העמסוני היה דורש כל אתים שבתורה, כיון שהגיע ל"את ד' אלקיך תירא" (דברים י, ב) - פירש כו', עד שבא רבי עקיבא ודרש את ד' אלקיך תירא - לרבות תלמידי חכמים. ועל כן, כיון שלדרשת רבי עקיבא הפוגם בכבוד תלמידי חכמים כפוגם בכבוד השי"ת, דקדקו על תלמידיו יותר בעון זה, ונתחייבו מיתה.

ואפשר, שרשב"י, תלמידו של רבי עקיבא, בא לתקן פגם זה, ולכן קרא לתלמידיו בזהר בתואר "חבריא", שאע"פ שהיו תלמידיו, נהג בהם כבוד כאילו היו חבריו. ואכן איתא בזהר (ח"ב קצ, ב) שבימי רשב"י היו כל בני החברייא אוהבים זה את זה בנפש וברוח, ובשביל כך זכו להתגלות סודות התורה. הרי שרשב"י תיקן פגם זה.

סעודה שלישית פ' אמור תש"מ

הארה של מעמד הר סיני

כתב הרמ"א (שולחן ערוך או"ח סימן תצג סעיף ב) שביום ל"ג מרבים קצת שמחה, כי ביום זה פסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות. אך מקובל בעולם [ובפרט אצל רבוה"ק תלמידי הבעש"ט זי"ע], שהשמחה ביום זה הוא מחמת היותו יומא דהילולא של רשב"י, אשר בו ביום גילה בעולם את הזהר הקדוש (עין בני יששכר מאמרי חדש אייר מאמר ג אות א).

ונראה ששני הענינים יש להם קשר ביניהם. דהנה, ענין היות הילולא דרשב"י ביום זה, מבואר בבני יששכר (שם אות ב) שכיון של"ג בעומר הוא טו"ב ימים קודם מתן-תורה, מתחיל כבר אז להאיר האור כי טו"ב מן התורה, ולכן נתגלית אז תורת רשב"י בעולם.

והנה תלמידי רבי עקיבא מתו כי לא נהגו כבוד זה לזה. ואמרו חז"ל (קידושין ל, ב) אפילו האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה, נעשים אויבים זה את זה, ואינם זוים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה, שנאמר (במדבר כא, יד) על כן יאמר בספר מלחמת ד' את והב בסופה. ונראה שתלמידי ר"ע לא זכו להגיע לדרגא ד"והב בסופה", ולכן לא נהגו כבוד זה לזה. אך בל"ג בעומר, שמתחיל הארת מעמד הר סיני

שהיו ישראל "כאיש אחד בלב אחד", פסקו למות, כי נתקיים בהם "והב בסופה", ולא זז משם עד שנעשו אוהבים זה את זה.

ולפי זה, מה שיום זה הוא יומא דהילולא של רשב"י, וכן מה שבו ביום פסקו תלמידי רבי עקיבא למות, תרוייהו מאותו הטעם, כי ביום זה מתחיל להתנוצץ אור התורה הק'.

סעודת ל"ג בעומר תשנ"ה

לבנת הספיר

באתר דרבי שמעון בר יוחאי

סיפר רבינו שליט"א מה שסיפר לו הרה"צ רבי ישעיה אשר זעליג מרגליות זצ"ל מירושלים עיה"ק:

בעת שזכיתי ללות את רבינו הקדוש בעל מנחת אלעזר זי"ע למירון, פתאום בא אלי נער ערבי ומסר לי פסקא ומיהר והסתלק משם. בקראי הפסקא הזדעזתי מרוב פחד ואימה. הפתקא היתה כתובה בלשון-הקודש ומופנת אלי. תוכנה היתה אזהרה שלא יעלה רבינו הקדוש לציון הרשב"י והמערה, כי "אמנם יעלה, אבל שוב לא ירד" (ח"ו, כ). היתה לשון האזהרה).

אני ביודעי דרכי הרשעים והציונים שהם חשודים על שפיכת-דמים, ובפרט נגד גדול וראש הלוחמים שבכל הדורות נגדם. ומורא עלה על ראשי, ולא ידעתי מה לעשות. מצד אחד ראיתי גודל הסכנה ר"ל, ומצד שני ראיתי גודל השתוקקות רבינו הקדוש לעלות אל הקודש פנימה ולערוך שיח לבקש בעד כלל ישראל לגאולה שלימה. ואיך אוכל בעת קודש זו לבלבלו מעבודתו הקדושה. פניתי והראיתי הפתקא להרה"ח ר' משה גאלדשטיין ז"ל, ויחד המתקנו סוד וחפשנו עצה כדת מה לעשות.

בין כה וכה הרגיש רבינו הקדוש, ופנה אלי בדרך חבה, לשאול מה זה ועל מה זה. החלטתי יעבור עלי מה ומסרתי בידים וועדות את הפתקא לידו הקדושה. רבינו הסתכל בה וקרא אותה, וחזר והסתכל בי, ואמר בהתרגשות עצומה ובקול רם:

- "ר' אשר זעליג, האט איהר דען פארגעסען דעם זוהר הקדוש אז דער מלאך המות איז נישט שכיח באתר דרשב"י. דא איז אתר דרשב"י, און איך האב פון זיי קיין מורא נישט, זיי קענען אונז בע"ה גארנישט שלעכט טאהן".

וסיים רבי אשר זעליג זצ"ל:

- "טרם יכולתי להשיב דבר, הזדרז רבינו, ורץ כגבור חיל ושר צבאות, ועלב במעלות העולות להיכלא קדישא דרשב"י, מתוך אמונה ובטחון, בלי שום מורא כלל".

רשב"י שש ושמח בשמחתו

סיפר רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע בשם הגה"ק משינאווא זי"ע, ששמעו ממקור נאמן בצפת בעת ביקורו בארץ ישראל:

הרה"ק רבי אלעזר אזכרי זצ"ל, בעל ספר חרדים, שהיה בזמן הבית יוסף, האר"י והאלשיך, היה משמש בבית המדרש בעיר הקודש צפת. איש לא ידע על עוצם גאונותו וקדושתו, והחזיקוהו לאיש פשוט ותמים.

פעם אחת היה בל"ג בעומר בציון רשב"י במירון, כשהיו שם האר"י הקדוש עם החברייא, והאר"י ז"ל רקד עמהם זמן רב לכבוד הילולא דרשב"י. באותו מעמד רקד שם זקן אחד לבוש בגדים לבנים, בעל צורה ובעל קומה, משכמו ולמעלה גבוה מכל העם, בשמחה עצומה עם אנשי בריתו שלא הכירום. בתוך הריקודים והמחולות קפץ האר"י ואחז בידו של אותו זקן, ורקדו שניהם זמן הרבה בהתלהבות רבה. בתוך-כך אחז האר"י בידו של החרדים ורקד עמו גם-כן הרבה, בשמחה ובטוב לבב.

אחר שיצאו משם, הרהיבו תלמידי האר"י בנפשם עוז לשאול אותו:

- "הנה מה שרקד כבוד קדושתו עם הזקן, הרי אין אנו מכירים אותו, ובודאי אדם גדול הוא. אבל מה שרקד עם המשמש הר"ר אלעזר אזכרי, גם אם הוא בן תורה וירא שמים, אבל אין זה כבודו של רבינו רבן של ישראל לרקוד עמו ביחוד".

האר"י שמע את דברי התלמידים ושחק, והשיב להם:

- "הלא אם התנא אלקי רשב"י רקד עמו ביחוד, לא יהיה לי הצעיר לכבוד לרקוד עמו?"

והבינו אז דברי התלמידים את המחזה, כי הזקן הנזכר היה רשב"י בכבודו ובעצמו, אשר שש ושמח בשמחת החבריא קדישא שבאו להילולא דילה. ומאז נודע עוז קדושתו

וצדקתו של המשמש בקודש, בעל ספר החרדים, שכל ימיו קיים מקרא והצנע לכת עם ד' אלקיך.

"זאגען און זינגען"

סיפר רבינו שליט"א:

פעם אחת התאספו צדיקים ובאו לרימנוב על יומא דהילולא של הרה"ק הרבי ר' מענדלי מרימנוב זי"ע, היום ל"ד בעומר, והם הקדימו להיות שם עוד ביום ל"ג בעומר. הצדיקים כולם ישבו בצוותא חדא בזה השולחן אשר לפני ד' לכבוד התנא רשב"י.

הרה"ק רבי שמעון מיערוסלאוו זי"ע היה הזקן שבחבורה, והוא ישב בראש המסובים. ואף שבדרך כלל בעת עריכת שולחנו הטהור היה מנהגו לומר דברי תורה, אך בסעודה זו כאשר באו לזמר "בר יוחאי", אמר הרה"ק מיערוסלאוו זי"ע:

- "וועלן מיר מכבד זיין דעם דינעבער רב [ה"ה כ"ק רבינו בעל בני יששכר זי"ע] ער זאל זינגען, ווייל ער קען גוט זינגען און ער קען גוט זאגען [תורה], וועט מען יוצא זיין ידי שניהם, זינגען און זאגען תורה..."

אבא מזכה ברא

פעם אחת בסעודת ל"ג בעומר, בעת שהיה יושב ומתעלס בנועם אור היום, סיפר רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע:

ביום שמחת-תורה, הלך פעם הרה"ק רבי משה ב"ר דן זי"ע, באור הבוקר לבית המרחץ לטבול קודם התפלה ועבודת היום. בדרך הילוכו פגע באיש אחד, בנדלר או חייט, אשר נשא את הטלית בידו ופניו צהובות, שאל אותו הצדיק מאין הוא בא. השיב האיש: אני כבר התפללתי והנני הולך לאכול ולשתות לכבוד היום-טוב, כי הלא זה היום עשה ד' נגילה ונשמחה בו, ואיך הרבי הולך כעת רק להמקוה ומתי יעשה לביתו לשמוח בשמחת היום?

שאלו הצדיק: האם למדת כל-כך תורה עד שאתה ממחר לשמוח ביום "שמחת תורה"?

השיבו: לא למדתי כלום, כי אינני בר הכי, לא קריתי ולא שניתי...

שאלו הרבי: אם-כן שמחה מה זו עושה לך?

ענה האיש פשוט: הלא אם יש להרבי אח, והוא משיא את בנו ואת בתו, בודאי הרבי לוקח חבל ושש בשמחתו, הגם שאין הוא בעל החתונה רק אחיו, כי יען ששאר הוא, עצמו ובשרו, חכן עוז וחדוה גם במקומו. ובכן, הלא כל ישראל אחים, ויען כי הרבי למד וקרא ושנה ועסק בתורה, והוא שמח בשמחת תורה, וכמוהו רבים וכן שלימים. ובתור אחיהם אגיל ואשמח גם אני בשמחה רבה...

וסיים רבינו זי"ע ברוב ענוותנותו:

- **אם כי אינני יודע בסתרי תורה - תורת רשב"י, עמוק עמוק מי ימצאנה, אבל אבי הקדוש [רבינו בעל דרכי תשובה זי"ע] הלא זכה הרבה לסוד ד' ליריאיו בנסתרות התורה, וגם חיבר חיבור הגדול "באר לחי רואי" על תיקוני זוהר הקדוש, והוא בודאי שש ושמח בזה היום בהיכל קודש הקדשים דרשב"י ביומא דיהלולא דיליה, לכן אני בתר בנו, ארהיב בנפשי עוז ליקח חבל בשמחה זו...**

קולו זמר עריצים והכרית את הקוצים

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א (ל"ג בעומר תשע"א), מה ששמע מתלמיד נאמן שזכה להסתופף בישיבתו הקדושה של כ"ק אדמו"ר בעל מנחת אלעזר זי"ע, שפעם בסעודה דקדושא רבה ביום שבת קודש (שכידוע רק ליחידי סגולה בלבד היו זוכים להיות אז במחיצתו), סיפר על רבו הגה"ק משינאווא זי"ע:

פעם היה הגה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זי"ע בשבת קודש, בעיר שהיו בה משכילים עזי פנים ולצים, ובאו בסעודת היום להפריע עבודתו הקדושה, על ידי שצחקו בקול רעש גדול ושרו מילי דליצנותא. הדבר כאב מאוד להרה"ק משינאווא זצ"ל, שמבלבלים אותו בסעודה דשבת קודש בליצנות ורשעות. העולם והחסידיים ניסו להשתיקם, אבל לא הועיל.

אז התחיל הרה"ק משינאווא לזמר בקול נעים, וכמעט בלחש, איזה תנועה מניגון שהעולם לא הכירו. וחזר על בבא הראשון ב' וג' פעמים. ובתוך כך, התחילו הלצים לצעוק ולבקשו, שיפסיק עם הניגון הזה שגורם להם יסורין. אבל הוא המשיך, ולא שמע בקולם. הם צעקו כבר בקול גדול

- **"רבי, רבי, זינגט נישט דעם ניגון, האטס אויף אונז רחמנות, מיר שפירן ווי מען גייט אויס" ר"ל.**

ברם הוא לא הפסיק, עד שנפלו לרגליו ובקשו רחמים בתחנונים, והבטיחו לו שיותר לא יצערו שום רב או רבי שיבא לעיר, ואף לא יצערו שום חסיד'ישער איד לעולם. אז הפסיק הרה"ק משינאווא את הניגון, והם יצאו ונסו בפחי נפש.

החסידים המה ראו כן תמוהו, ושאלו את רבם שיבארם הענין הנפלא שזכו לראות בעיניהם. והשיב להם:

- "הרשעים הללו ציערוני עד מאוד לבטל סעודת קודש דעתיקא קדישא, וראיתי שאין בידי כוח להפסיקם מרשעתם. על כן התחלתי לשיר תנועה זו, שהיא מקובלת אצלי שהיא תנועה מהניגון שנגנו המלאכים בעת שהרגו בלילה את חיל סנחריב. ובאמת, אילו לא היה מפסיקים מליצונתם, היתה נשמתם פורחת כמו שקרה לחיל סנחריב. אלא כיון שהפסיקו, והיה להם אולי הרהור תשובה, והבטיחו שלא לעשות כמעשיהם הראשונים, רחמתי עליהם, ונתתי להם הברירה לנוס על נפשם".

וסיים רבינו שליט"א: בזה יש לפרש "קולו זמר עריצים", זמר כפשוטו, וגם זמר מלשון שירה וזמרה, שהיה רשב"י מנגן כל ניגוני קודש, ובניגון בלבד "זמר העריצים והכרית את הקוצים". כן נזכה על ידי זמירות ורקודין של ל"ג בעומר לכבוד התנא האלקי הרשב"י, לזמר העריצים כל שונאי ישראל העומדים עלינו לכלותינו, והקב"ה יצילנו מידם, ונושע לנצח בישועת עולמים.

מתוך כך זוכרנו

ידוע, שהפעם האחרונה אשר ישב אא"ז [רבינו בעל מנחת אלעזר] ז"ע בחיים חיותו עם אנ"ש תלמידיו וחסידיו היה בסעודת ל"ג בעומר, והזמר האחרון אשר זימר בהאי עלמא היה הזמר בר יוחאי. ופלא, שאף שמנהגו מבית אבותיו הקדושים היה לנגן פיוט זה בניגון המעורר הלב והנפש, ובדמעות שליש, כמנהגו בעת שזמרו אותו ביום ב' סוכות על ציון אביו הקדוש ביומא דהילולא אחר אמירת תהלים. אכן בפעם זו האחרונה, שינה דרכו, ובקש לזמר את הזמר בניגון שמנגנים בארץ ישראל, שהוא ניגון של שמחה. ולא היו זוכרים אותו על אתר, אלא מדי דברו בו על נסיעתו ועל שזכה להיות במירון בהיכל הרשב"י וכל סדר הנסיעה, נתקיים בו "זכור אזכרנו עוד", וכן נזכרו עמו גם מאנ"ש שהיו עמו בארה"ק, ומאוד המו מעיו לו. ומתוך כך נפרד ממנו ומתוך כך זוכרנו, ויזכרנו תמיד.

מכתב קודש לאנ"ש בארה"ק לשבת מירון - לפני ב' סיון תשס"ג

וראה סדר שנה האחרונה השלם, פרק עשירי - נר אלקים טרם יכבה, אות לו

הלכה ומנהג

בן שלש שנים

מנהג ישראל תורה, שמצוה הראשונה שמחנכים בו את הבן, הוא במצות להניח פאות הראש, בהגיעו לשלש שנים. ואף שעל פי מנהג האריז"ל אין מסתפרים ואין מגלחים בכל ימי ספירת העומר עד ערב שבועות (שער הכוונות דרוש יב, פרי עץ חיים שער כב פרק ז), אין זה אמור על תגלחת תינוקות בני ג' שנים (עיין אגרות שפירין מכתב רצז). רק שעכ"ז מנהג חסידים ואנשי-מעשה, שלא לגלח בימי הספירה אף את הקטן הנעשה בו ג' שנים, רק ביום ל"ג בעומר (עיין שו"ת מנחת אלעזר חלק ד סימן ס, ובאגרות שפירין מכתב רחצ). וכמו שמספר רבי חיים וויטאל ז"ל (שער הכוונות דרוש ל"ג בעומר) שרבו מרן האר"י ז"ל "הוליק את בנו הקטן למירון [ביום ל"ג בעומר] עם כל אנשי ביתו, ושם גילחו את ראשו כמנהג הידוע, ועשה יום משתה ושמחה".

מצוה ראשונה - דוקא בתגלחת

ויש להתבונן, למה מתחילין דייקא לחנך את הקטן במצוה זו, מצות לא-תעשה של (ויקרא יט, כז) "לא תקיפו פאת ראשכם".

רבינו שליט"א ביאר על דרך הפשט (עיין קונטרס "מאמרים בשמחות אפסרין" תשנ"ו), על-פי מה שאמרו חז"ל (בראשית רבה פס"ד ד) "בן שלש שנים הכיר אברהם את בוראו". והנה, ישראל נקראים "מאמינים" - בני מאמינים" (שבת צז, א), כי כל אמונה שלנו נמשך מאבות הקדושים. וכן איתא ברש"י עה"כ (שמות טו, ב) זה א-לי ואנוהו אלקי אבי וארממנהו, "לא אני תחילת הקדושה, אלא מוחזקת ועומדת לי הקדושה ואלקותו עלי מימי אבותי". וכיון שתחילת האמונה של אברהם אבינו היה בהיותו בן שלש שנים, הרי גם אמונתנו - הנשרש בקרבינו להכיר את הבורא - הוא בעת היותנו בן ג' שנים.

והנה ביסוד אמונתנו, אמרו חז"ל "אנכי ולא יהיה לך בדבור אחד נאמרו" (במד"ר פי"א ז), והיינו שתי חלקי האמונה תלויין זה בזה, שאי אפשר להאמין ב"אנכי ד' אלקיך" אלא בקיום "לא יהיה לך אלהים אחרים", אלא באמונת "אנכי ד' אלקיך". ואשר לכן הם נאמרו "בדבור אחד". ואם כן בהכרח צריכים לומר שבשעה שאברהם הכיר את בוראו והשיג את ה"אנכי ד' אלקיך" בה בשעה השיג גם את ה"לא יהיה לך" - שלילת עבודה זרה, שזוהי שלימות האמונה.

והנה בטעם המצוה של "לא תקיפו פאת ראשכם", כתבו הראשונים (עיין רמב"ם פי"ב מהלכות עכו"ם ה"א, ובמורה נבוכים ח"ג פל"ז. ועיין ספר החינוך מצוה רנ"א), שהוא כדי שלא להדמות לעובדי כוכבים שהיו מגלחין פאתי הראש (ועיין שער יששכר מאמר אגדת דפסחא אות נט, שעל-ידי תגלחת הראש ניכר על ישראל צורת יהודי). ואם כן, מובן היטב שבשעה שנעשה בן ג' שנים, שאז משתרש בתוכו האמונה ב"אנכי ד' אלקיך", תיכף צריך להבדילו מעבודה זרה בקיום הציווי של "לא יהיה לך אלהים אחרים". ובזה נשלם כוח האמונה בלב.

לימוד אותיות התורה תיכף כשנעשה בן ג'

איתא בשו"ע (יורה דעה סימן רמה סעיף ח): מכניסים התינוקות להתלמד, בן חמש שנים שלימות כו'. וכתב הרמ"א: ומ"מ מיד שיהיה בן שלש שנים שלימות מלמדין אותו אותיות התורה, כדי שירגיל עצמו לקרות בתורה. והנה מלשונו שכתב "מיד שיהיה בן שלש שנים שלימות", משמע שהיום בו נעשה התינוק בן ג' שנים הוא היום שנקבע להתחיל ללמדו "אותיות התורה".

ומבאר בזה רבינו שליט"א (שם), דהנה באותיות התורה שורה השכינה הקדושה, כמו שכתב בנועם אלימלך (פ' וירא ד"ה או יאמר וירא) "כשעלה ברצונו ית' לברוא את העולם להיטיב לברואיו, צמצם הקב"ה את עצמו. ולהיכן צמצם את עצמו, שמעתי מפי מורי [המגיד הגדול ממעזריטש] ז"ל שצמצם עצמו בתוך האותיות התורה, שבהם ברא העולם. ואמרו, שזה הפירוש שאמרו חז"ל (עירובין כב, א ועוד) "כביכול ב"ה", ר"ל על-ידי כ"ב אתוויין יכול הקב"ה להיות בזה העולם" (ועיין מאור ושמש רמזי יום א' של סוכות).

וכמו שאברהם הכיר את בוראו בהיותו בן ג' שנים, כן כל ילד מישראל בשעה שמתחיל להכיר את בוראו, והוא בהיותו בן שלש שנים, מלמדים אותו אותיות התורה, כי הבורא ית"ש מסתתר בתוך אותיות התורה.

ובזה יובן מה שאמרו חז"ל (בבא בתרא כא, א) "ברם זכור אותו האיש לטוב ויהושע בן גמלא שמו, שאלמלא הוא נשתכח תורה מישראל, שבתחילה, מי שיש לו אב - מלמדו תורה, מי שאין לו אב - לא היה למד תורה כו', התקינו שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בירושלים כו'. עד שבא יהושע בן גמלא ותיקן, שיהו מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר כו'". וכתבו התוספות (שם ד"ה כי) למה תיקנו מתחילה להושיב מלמדי תינוקות דוקא בירושלים, "לפי שהיה [התינוק] רואה קדושה גדולה וכהנים עוסקים בעבודה, היה מכוון לבו ביותר ליראת שמים וללמוד תורה כו'". וצריך ביאור, דאם-כן מאי שנא אחר תקנת יהושע בן גמלא שמושיבים גם בכל מדינה

ומדינה ובכל עיר ועיר, הלא חסרה שם הראייה של ירושלים שהשפיעה על התינוק לכוון לבו ביותר ליראת שמים וללימוד תורה.

וביאר רבינו שליט"א (שם), כי קדושתה של ירושלים היא משום השכינה השורה בה, ואשר מכוחה באה קדושת הכהנים העסוקים בעבודה. וכשמלמדים תינוקות אותיות התורה, ומגלים בזה השכינה הק' השורה בתוך אותיות התורה, ממילא גם בכל מקום שלומדים האותיות שורה בו קדושת ירושלים. ואף שבזמן הזה חרב בית המקדש, מכל מקום קדושה ראשונה קדשה לשעתה ולעתיד לבא, ובאותיות התורה עדיין נשאר הרושם הראשון.

לימוד ראשון - בטהרה

במדרש (תנחומא צו סימן יד): למה מתחילים התינוקות של בית רבן ללמוד בספר ויקרא, אלא מפני שהם טהורים ואינם יודעים מהו טעם חטא ועון, לפיכך אמר הקב"ה יבואו טהורים ויתעסקו במעשה טהורים. ומזה נובע מנהג ישראל תורה הוא, שביום שמגלחין את הילד, שומרים אותו לבל יראה שום דבר טמא, ובפעם הראשונה בהליכתו ללמוד תורה מעטיפין אותו באור המקיף - בטלית של קדושה (עיין רוקח סימן רצ"ו, ומחזור ויטרי ס"י תק"ח).

רבינו שליט"א הסביר בזה (שם) שהמראה והתגלות הראשון של האדם, נשאר אצל קנין לעולם. כי הנה מצינו אצל משה רבינו (דברים ג, כג) שהתחנן אל ד' "אתה החלות להראות את עבדך את גדלך ואת ידך גו', אעברה נא ואראה את הארץ הטובה גו'". ואמרו במדרש (הובא בישעמח משה. ועיין ספרי במדבר קל"ד) אתה החלות - בסנה. וצריכין להבין, דמכיון שבקשת משה רבינו היתה שהקב"ה יוסיף להראות לו גדולתו ית' יותר על מה שכבר ראה והשיג, למה הזכיר רק את מה שהשיג בסנה, הלא לאחרי זה זכה להשגות גדולות יותר, כגון מה שהיה ארבעים יום בשמים לקבל התורה כו'. אלא שמזה רואים, דכיון דהתגלות בסנה היתה ההתגלות הראשונה, הנה זהו מדתו של אדם, שראיתו הראשונה, משאירה אצלו רושם חזק הרבה יותר מכל מה שזוכה לראות לאחריו, והוא נשאר חקוק בלבו כל ימי חייו.

וכן בכל ישראל, בתחילה כשנכנסין אל תוך היכל הקדושה, והמראה ראשונה שרואים אז, זוהי שעושה פעולה ורושם בנפש עד עולם, כי הוא אצלו בבחינת מראה הסנה. ולכן, בפעם ראשונה שלומד איש הישראלי מתורת ד', צריך לעסוק בטהרה דוקא, כי הראיה ראשונה שרואה, ופסוק ראשון שלומד, מאיר אצלו רושם הכי גדול בנפשו. ולכן אמרו "יבואו טהורים ויתעסקו במעשה טהורים", שכשבא בראשונה בטהרה, נשאר בו הרושם שיתעסק במעשה טהרה כל ימי חייו.

וידוע שרבינו בעל שם שלמה זי"ע היה קטן כבן ד' שנים בערך ואביו רבינו בעל יודעי בינה זי"ע לקח אותו לדינוב על חג השבועות, וזקינו רבינו בעל בני יששכר זי"ע לקחו והושיבו בחיקו ואמר לו כי יום א' דשבועות הוא בחינת חקיקה ושרטוט שבתורה, ויום ב' דשבועות הוא בחינת כתיבה שבתורה (עיין בני יששכר מאמרי חדש סיון מאמר א אות 1). ולהעומדים שם היה פלא איך רבינו זי"ע אומר דברים עמוקים כאלה לילד הרך

בשנים. והסביר רבינו "שזה אשר אמרתי לנכדי הוא כשרטוט וחקיקה, שיהיה חקוק על לבו תמיד, ומה שאומרים תורה לגדול בשנים הוא בבחינת כתיבה". ואכן, דברים קדושים אלו נשארו לעד חקוקים על לבו של רבינו בעל שם שלמה זי"ע, וזכר תמיד המראה הזו והזכיר תמיד את מה ששמע מזקינו הקדוש בטל ילדותו.

ועל-דרך-זה הוא שמחת "האפשעריין" שהוא המראה הראשון, שאז מראים לתינוק צורת אותיות שבתורה, להיותם לעד חקוקים בלבבו, והוא אצל התינוק כמראה הסנה אשר נראה למשה רבינו.

דעה חכמה לנפשך

שמעון בן יוחאי" - "מחיה מתים"

להבין הענין המבואר בזהר (ה"ג רצו, ב) שביום הילולא דרשב"י, התחיל לגלות את סודות התורה בפסוק (תהילים קטו, יז) "לא המתים יהללו י-ה", וסיים את האדרא קדישא בפסוק (תהילים קלג, ג) כי שם צוה ד' את הברכה חיי"ם עד עולם, ולא גמר לומר "חיים" עד שנסתלק. ואכן, "שמעון בן יוחאי" עולה בגימטריא "מחיה מתים".

"וימלך" - "וימת"

בסוף פרשת וישלח (בראשית לו, לא) כתוב "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל גוי". בפרשה זו מוזכרים שבעה מלכים, מלכי אדום, ובכולם נאמר "וימלך" - "וימת". ואיתא בכתבי האר"י ז"ל שכאן נרמז ענין "שבירת הכלים" שהיה בשעת בריאת העולם, כי "שבירה" הוא בחינת "מיתה".

כדי לשבר את האוון קצת בענין "שבירת הכלים", נשתמש במשל למלך שכאשר רואה לנכון לגזור גזירה על תושבי ארצו, הדרך להוציאה מכוח אל הפועל, הוא ליתן כוח וממשלה לשר הממונה על ענין זה. כגון אם הגזירה הוא בענין ממון - המלך מעבירו לשר האוצר. אם הגזירה הוא בעניני משפט שבין אדם לחבירו - מעביר המלך את פקודתו לשר המשפטים, וכל כיוצא בזה. לאחר מיכן, משתלשל הפקודה מהשר לסגנו, ומסגנו לעבדים העומדים על המשמר, ובכך יוצא רצונו של המלך אל הפועל.

אכן, כל זה יתכן בזמן שכולם פועלים ומונהגים תחת סדר מסוים. מהשר הגדול עד העבד העומד על המשמר, כל אחד מכיר את מקומו, את כחו ואת מגבולותיו, ופועל על פיהם. ברם, אם כל אחד פועל על דעת עצמו, בעל-כרחך תיווצר מצב של "שבירת הכלים". במקום שכולם יפעלו באחדות, כל אחד הולך בנפרד ויחיד. וכאשר עבד קטן נוטל על עצמו אחריות וכוח מעבר ליכולתו, הוא נשבר תחת עול הגדול שנפל עליו בבת אחת.

ניצוצין שנפלו בשבירה

על דרך זה, כביכול, היה בשעת בריאת העולם. הספירות שבהם הקב"ה מנהיג את העולמות, אף שבמהותן, כל אחת ואחת ענין בפני-עצמה היא, מכל-מקום צריכה שיתכללו כל אחת במדת חברתה. לדוגמא, ספירת החסד, אשר בעצמותה היא ענין של התפשטות, אינה יכולה לפעול רק בכוחה לבד, צריכה שתהא שיתוף בין שאר הספירות. ספירת הגבורה שמהותה צמצום, גם היא צריכה להתכלל עם מדת חסד. כל אחת תעמוד על מקומה ותתן מקום גם לחברתה. אמנם, בעת בריאת העולם, עשה הקב"ה שהספירות לא יהיו תחת הנהגה אחת, אלא כל ספירה תפעל ללא שיתוף עם שאר הספירות. כל ספירה התגברה לעצמה, ולא נתכללו זו בזו. במצב כזו נעשה "שבירה", כי לא היה באפשרי שכל ספירה תקבל אור שפעו ית"ש לבדה.

תכלית ענין "שבירת הכלים" היתה, כי מחמת השבירה שהיתה, נפלו ניצוצין דקדושה מהכלים שנשברו, אל תוך הקליפות והסטרא-אחרא. ועבודתנו בכל דור ודור הוא לברר ולהוציא ניצוצין הללו מבין הטומאה, להחזירם מן הרע אל הטוב, ועל-ידי-זה יביא תיקון לעולמות שנשברו.

בכה תורתו של רשב"י

עבודת בירור זה, גילה לנו הרשב"י בתורתו הק' בספר הזוהר. כל דבר שאדם פוגש בעולם הזה, צריך הוא לייחדו לשורשו ולהעלותו למקורו. כל תאוה הבא לנגד עיניו של אדם, צריך הוא להכיר אשר לאמיתה אין זו אלא מסכה ומסווה, ועליו להסיר ולגלות את הפנימיות שמאחוריה. למשל, כאשר האדם מתאוה לדבר יפה, הוא צריך להתבונן אל המקור הראשון של כל היופי. הרי הדבר שהוא רודף אחריה עכשיו אינה כי אם ניצוץ ושבירר ממקור הנוי והיופי - הוא הקב"ה. ורק מחמת "שבירת הכלים", נפלה ניצוץ קדושה, שבירר של יופי, לתוך הקליפות, ומתראה לנגד עיניו כתאוה גשמית. על-ידי התעמקות בהתבוננות זו, יכול הוא לשנות את רגש התאוה שהוא מרגיש לדבר הגשמי, שתיהפך להיות רגש תאוה אל הקב"ה. ובזה מתברר ניצוץ הקדושה מתוך הקליפות ומתעלה אל הקדושה - שורשה ומקורה.

נמצא, שבכוחו של רשב"י נתגלה כוח התיקון לניצוצין שנפלו בשבירה. וכיון שה"שבירה" הוא בחינת "מיתה", שפיר מובן ש"שמעון בן יוחאי" בגימטריא "מחיה מתים".

על פי: שער יששכר מאמר גל עיני אות י

מילין שפירין

ל"ג בעומר - שמחתו של רשב"י

יום הזה ל"ג בעומר - יומא דהילולא דרבי שמעון בן יוחאי, בו ביום עלה לשמי מרומים (בני יששכר).

השמחה ביום ל"ג בעומר

"שמתו תלמידי רבי עקיבא מפסח ועד פרוס עצרת". ו"פרוס עצרת", הוא ט"ו יום קודם עצרת, כי "פרוס" מקרי מחצית החודש - ט"ו יום, כאומרם (שקלים פ"ג ה"ד) פרוס הפסח, פרוס החג, שהם חמשה עשר יום בניסן וחמשה עשר יום בתשרי. וכשתסיר ט"ו יום ממ"ט ימי הספירה, נשארים ל"ד, והם ל"ג שלמים ועוד קצת יום - כי מקצת היום ככולו, (מובא בבית יוסף אורח חיים סימן תצג).

דעת אחרת למה עושים קצת יום-טוב ביום ל"ג בעומר, ושוב אין מתאבלים על מיתת תלמידי רבי עקיבא, איתא

ביבמות (סב, ב) אמרו: שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה... תנא: כולם מתו מפסח ועד עצרת. וכתב המאירי על-זה: קבלה ביד הגאונים, שביום ל"ג בעומר פסקה המיתה, ונוהגים מתוך כך שלא להתענות בו. וכן נוהגים מתוך כך שלא לישא אשה מפסח עד אותו זמן.

רבי אברהם בן נתן הירחי בספר המנהיג (הלכות ארוסין סוף סימן קו) כותב ש"בספר ישן הבא מספרד" יש כמקור לדברי הגאונים שבל"ג בעומר פסקו למות, שכתוב שם

בעומר לזכר שבו עברו רוב ימים, שהן ב' חלקים ממ"ט ימי ספירה, יום לשנה, ששוב אין אדם חוטא בהן, עיי"ש.

החתם סופר בתשובותיו (יורה דעה סימן רלג) מבאר מעלת יום ל"ג בעומר ולמה קבעוהו ליום שמחה, מפני היותו היום בו התחיל המן לירד לישראל עודם במדבר. ועל-זה מביא מדרש שבט"ו באייר כלה החררה - עוגות מצות - שהוציאו ממצרים, ומאז הלכו שלשת ימים בלא לחם, ובי"ז באייר נתבשרו (שמות טז, ד) "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים גו", ולמחרתו ביום י"ח אייר, ל"ג בעומר, היתה שכבת הטל סביב למחנה - ונפל המן. ולזכר נס זה נוהגים קצת יום-טוב בו ביום. [אך החתם סופר בעצמו מעיר שאין המדרש מתאימים עם דברי חז"ל - שהמן ירד ביום ט"ז אייר, מיד אחר שכלתה החררה שהוציאו ממצרים (עייין רש"י שמות טז, א)].

דעתו של הגאון רבי יעקב עמדין על מעלת יום ל"ג בעומר שחוגגין אותו לקצת יום-טוב, הוא על-פי תורת הנסתר, שכותב (סידור בית יעקב, מובא בחתם סופר שם) כי הספירה בל"ג בעומר היא "הוד שבהוד", שהם הדינים התקיפים של ימי הספירה, ואמרו לגבי הסנהדרין (יז, א) כולו חייב - זכאי, עיין שם, ובמה שכתב החתם סופר על-זה על-דרך הסוד.

הילולא דרשב"י

אבל שונה מכל אלה מבואר בתורת הארי"ז ל. בתורתו מבואר ששמחת

במהרי"ל (דיני מנהגים שבין פסח לשבועות), שתלמידי רבי עקיבא שמתו, לא מתו כי אם בימים שאומרים בהם תחנון, אבל בימים שבין פסח לעצרת, שאין אומרים בהם תחנון, לא מתו, ואלו הן: ז' ימי פסח, שני ימים של ראש חודש אייר, יום אחד דראש חודש סיון, ושבע שבתות. בסך הכל שבעה עשר יום שאין אומרים בהם תחנון, וכשתסור י"ז ימים אלו שלא מתו בהן ממ"ט ימי הספירה, נשארים ל"ב, ולכן ל"ב ימים הראשונים של הספירה - עד ל"ג בעומר, אסור, אבל מל"ג ואילך מותרים בכל האיסורים (עייין ב"ח אורח חיים סימן תצ"ג ד"ה ומ"ש ויש, שאי אפשר לחשב ז' שבתות אלא ו', שאי אפשר לו' ימי הפסח בלא שבת. נמצא שאינם רק ט"ז ימים שלא מתו בהם, נשארו ל"ג ימים שמתו בהם, ועיין עוד מגן אברהם סימן תצ"ג ס"ק ג).

היוצא לנו מזה, שסיבת קצת שמחה שנוהגים בל"ג בעומר, כרוך ותלוי במיתת תלמידי רבי עקיבא - בהקלת האיסורים הנהוגים בשאר ימי הספירה. ובעקבות זה פסק הטור (אורח חיים סימן תצג) ויש מסתפרים מל"ג בעומר ואילך, שאומרים שאז פסקו מלמות.

טעמים אחרים

המהרש"א (חידושי אגדות למסכת מועד קטן כה, א) מסביר את מהות השמחה בל"ג בעומר באופן אחר, בהשוותו את ימי ספירת העומר לחמישים שנות חיי אדם, שלאחר שעברו רוב שנותיו בלא חטא שוב אינו חוטא, "וזכר לדבר שאנו מדקדקים לעשות יום-טוב קצת בל"ג

הכוונות: נראה מכל זה שיש שורש ליציאה זו. והטעם - שמת רשב"י ביום ל"ג בעומר, כי הוא מתלמידי רבי עקיבא שמתו בספירת העומר. כאן מבואר, ששוב כרוך שמחת ל"ג בעומר עם מיתת תלמידי רבי עקיבא, אלא מנקודה אחרת. שבו ביום מת רבי שמעון בן יוחאי, ולכן הפך יום זה ליום-טוב.

כלומר, שמכיון שלפני פטירתו הרי גילה רשב"י את תורתו, וציוה לתלמידו שיכתובם בספר הזהר, ובזה האיר לכל העולם ולדרים עליה. בו ביום גילה את ה"אדרא זוטא" - סודות התורה. משום הכי נקבע היום - ליום משתה ושמחה קצת. וזה נוסף על מה שכל "יום הילולא" של צדיק הוא בעצם יום שמחה (עיין שער יששכר מאמרי חדש אייר מאמר גל עיני אות כג, דברי תורה מהדורא ט אות לג).

אבל החיד"א נדד מדברי הפרי עץ חיים הללו - שבל"ג בעומר נסתלק רשב"י, וכתב (מראית עין, ליקוטים שבסוף הספר, אות ח): כבר נודע דבנסחאות כתבי האר"י ז"ל היה ערבוב וטעות-סופרים, והנסחא אמיתי היא נסחת השמנה שערים (כולל "שער הכוונות") שסידר רבי שמואל וויטאל ז"ל בנו של רבינו חיים וויטאל ז"ל, ובשער הכוונות האריך בסוד ימי העומר וטעם שמתו כ"ד אלף. ואחר-כך למדו ה' תלמידים אצל רבי עקיבא, רבי שמעון ורבי מאיר כו', והיא שמחת רשב"י, והוא האריך בזה ולא בפיו לומר שהוא פטירת רשב"י ע"ה.

ל"ג בעומר מקושר במיוחד לשמחת רבי שמעון בן יוחאי, ולתורתו - תורת הסוד. רבי חיים וויטאל כותב (שער הכוונות, ענין ספירת העומר, דרוש יב) "ענין מנהג שנהגו ישראל ללכת ביום ל"ג בעומר על קברי רשב"י ורבי אלעזר בנו אשר קבורים בעיר מירון, כנודע, ואוכלים ושותים ושמחים שם, אני ראיתי למורי [האר"י] ז"ל שהלך לשם פעם אחת ביום ל"ג בעומר, הוא וכל אנשי ביתו, וישב שם שלשה ימים ראשונים של השבוע ההוא (עיין דברי תורה מהדורא מהדורא ג אות מו), וזה היה פעם הא' שבא ממצרים. אבל אין אני יודע אם אז היה בקי ויודע בחכמה הזו הנפלאה שהשיג אחר-כך. והרב ר' יונתן סאגיש העיד לי, שבשנה הא' קודם שהלכתי אני אצלו ללמוד עם מורי ז"ל, שהוליך את בנו הקטן שם עם כל אנשי ביתו, ושם גילחו את ראשו, כמנהג הידוע, ועשה יום משתה ושמחה...

"וכתבתי כל-זה להורות כי יש שורש במנהג הזה הנזכר, ובפרט כי רשב"י ע"ה הוא מחמשה תלמידיו הגדולים של רבי עקיבא, ולכן זמן שמחתו ביום ל"ג בעומר, כפי מה שביאר לעיל (בשער הכוונות) ביום ל"ג בעומר", עיי"ש.

יום פטירתו?

מדוע נקרא יום ל"ג בעומר - יום שמחתו של רשב"י, לא גילה רבי חיים וויטאל בשער הכוונות. אבל בפרי עץ חיים (שער ספירת העומר, פרק ז) יש הוספת כמה מילים על מה שכתב רבי חיים וויטאל בשער

האומרת של"ג בעומר הוא יום פטירתו של רשב"י. כך כתב גם רבינו בעל בני יששכר זי"ע (בני יששכר מאמרי חדש אייר מאמר ג אות ב) "יום הזה ל"ג בעומר - יומא דהילולא דרבי שמעון בן יוחאי, בו ביום עלה לשמי מרומים". ולא זו בלבד, אלא "מסתמא ביום זה נולד גם-כן". גם הגה"ק בעל התניא זצ"ל כותב כן (בסידור שלו שער הל"ג בעומר ד"ה אך), ועוד מבאר שם למה נסתלק דוקא ביום זה.

ואם-כן, למה אכן נקרא יום ל"ג בעומר - שמחתו של רשב"י, המשיך החיד"א ז"ל לומר "ואפשר הכוונה דביום ל"ג בעומר התחיל רבי עקיבא ללמד לרשב"י וחבריו".

יום פטירתו!

אמנם, רבותינו הקדושים, ושאר תלמידי הבעל-שם-טוב זי"ע, החזיקו במסורה זו

רבי שמעון בן יוחאי

רבי פנחס בן יאיר: חותנו או התנו - סתם רבי שמעון - "בן יוחאי" - "בזינא קדישא"

היה חברו של רבי אצל רשב"ג, ומאיך מצינו שר' פנחס בן יאיר הלך לבקר רבי בביתו, ואין מסתבר שר' פנחס חותנו של ר' שמעון - רבו של רבי, ילך לבקר רבי, הצעיר ממנו. עוד הוכיחו מדבר הזוהר (אחרי ס, א) שר' אלעזר קרא לר' פנחס בשמו, שאמר "אנא לגבי אבא ור' פנחס ושאר חבריאי על אחת כמה וכמה". ואם היה זקנו (- אבי אמו) לא היה קוראו בשמו.

רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע (דברי תורה מהדורא ב אות כה) מפרך ב' הוכחות הנ"ל. [א] שאין להביא ראיה מהא דרפב"י הולך לבית רבי, שר' פנחס צעיר ממנו, דסיבת הילוכו של ר' פנחס לבית רבי, לא היה מפני כבודו של רבי, אלא מפני שרבי היה נגיד, והיה לו בביתו עושר וכבוד ופרדות,

חותנו או התנו של ר' פנחס בן יאיר?

מדברי הזוהר (בלק ה, ב) אנו למדין שהיה ר' פנחס בן יאיר חותנו של רשב"י. דאיתא שם בזהר "ר' פנחס הוה אזיל למחמי ברתיה אימיה דרבי אלעזר". וכן הוא בזהר פרשת פנחס (רמ, ב) אמר רשב"י לר' אלעזר בריה "ותגל ילדתך דא ברתיה דרבי פנחס בן יאיר חסידא". וכן הוא בכמה מקומות בזהר.

יש שרצו להוכיח שר' פנחס בן יאיר היה חתנו של רשב"י, מהא דמבואר בגמרא (בבא מציעא פד, ב) שרשב"י נפטר בטרם שמלך רבי, ורבי היה תלמידו של רשב"י כדאשכחן כמה פעמים בש"ס "רבי בשם ר' שמעון", ור' אלעזר בנו של ר' שמעון

שמעון בן יוחאי. ועיין שם בספר הנ"ל שמביא למעלה מן מאה ראיות לזה. ולדוגמא נציג ראייה הראשונה שמוכיח מהך מעשה דמערה בעצמה. דאמרו בגמרא (שבת לג, ב) יתיב ר' יהודא ור' יוסי ור' שמעון (סתם) ויתיב יהודא בן גרים גבייהו... ונשמע למלכות... שמעון שגינה יהרג, אזל הוא ובריה... ועשו במערה... יתבי תריסר שנין במערתא, אתא אליהו וקם אפתחא דמערתא, אמר מאן לודעיה לבר יוחאי דמית קיסר... אמר ההוא סבא טיהר בן יוחאי בית הקברות כו'. רואין אנו בסיפור זה בעצמו, דכשהזכירו שמו טרם לכתו למערה קראוהו סתם ר' שמעון, ומיד בצאתו מן המערה קראוהו בשם בן יוחאי, כי אז נולד שם זה לר' שמעון.

פעמים נקרא רק "בן יוחאי"

וכן פעמים רבות בש"ס מצאנו שקראו לר' שמעון רק בשם אביו: 'בן יוחאי'. וצריכין להבין אמאי קראוהו על שם אביו בלבד. ועוד יותר, דהא דמצינו כן רק בבן זומא ובן עזאי שהיו צעירי ימים וגדולי תורה, ורק מפני בחרותם לא נסמכו עודנה, ולכן נקראו על-שם אביהם בלבד, אבל טעם זה לא שייך בר' שמעון, כמובן. **וביאר** רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע זה (שער יששכר מאמרי חדש אייר מאמר גל עיני אות יט) דרצה ר' שמעון להראות בזה (בזה שרצה שיקראוהו על-שם אביו), דמעלתו של אביו גדולה ממעלתו גופיה, והוא שיוחאי אביו היה מקורב למלכות (עיין פסחים קיב,

אותן שהקפיד עליהם ר' פנחס בן יאיר כדאמרינן בחולין. ובפרט שמצינו שר' פנחס בן יאיר נפטר עוד קודם רשב"י (עיין זהר פרשת האזינו) טרם שמלך רבי. ב] ועל מה שלא קראו לר' פנחס בן יאיר בתור 'זקנך' 'זקני', אין שום קשיא, על-פי הגמרא (סוטה מט, א) דזקנו מצד אמו אין צריכין לכבד (ועיין בש"ך י"ד סימן רמח סק"ג בשם הכסף משנה אי בן בתו קודם ללמדו תורה לבן חבירו). וכמו-כן הכא לא היה ר' אלעזר צריך לכבד לר' פנחס ולקראו בתואר 'זקני', מפני שהיה רק זקנו מצד אמו. וכן ר' שמעון כשקרא לר' פנחס בפני ר' אלעזר בנו לא הוצרך לתארו בתורת כיבוד 'זקנך'.

סתם ר' שמעון המוזכר בש"ס

כתב רש"י (שבועות ב, ב ד"ה משמו): סתם ר' שמעון הוא ר' שמעון בן יוחאי. וכן כתב הרשב"ם (בבא בתרא קב, א ד"ה משום ר"ש כו'): ר' שמעון סתם היינו ר' שמעון בן יוחאי. ועיין גם בהקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות סדר זרעים.

ובסיבת הדבר, מדוע לא בחרו חז"ל לכנהו בשם אחד בכל הש"ס, או ר' שמעון סתם, או ר' שמעון בן יוחאי, מציין רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע (ש"ת מנחת אלעזר חלק ב סימן כ ד"ה גם מ"ש) לדברי הספר 'בן יוחאי' להגאון ר' משה קוניץ שמבאר באריכות דהתנא האלקי הזה לא נקרא בשם ר' שמעון רק עד לכתו במערה, ואחרי צאתו מן המערה נקרא בשם 'בן יוחאי' או 'ר'

גם נמשכת להם אותה הברכה, ולכן "לימודי השם הם לומדים".

ובדברי תורה (מהדורא ז אות עג) מבאר רבינו זי"ע בפשטות, דלכן לא קראו תלמידיו בשמו, כדי שלא יקראו לרבים בשמו, גם בשלא בפניו, ומשום הכי קראוהו בשם אביו.

והנה השדי חמד (כללים מערכת כ כלל קד ד"ה ובמה) הביא עוד, כי כאמור כבר קרא לו בשם זה אליהו הנביא בצאתו מן המערה, כמו שאיתא בגמרא שבת דלעיל ש"אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא אמר מאן לודעיה **לבר יוחי** דמית קיסר ובטיל גזרתיה", והטעם שקראו אליהו בשם זה הוא, כי גם אליהו קבל תורה מפי רשב"י, ולכן אסור לו להזכירו בשמו כי רשב"י כרבו, ורק קראו בשם אביו.

וציין רבינו שליט"א (תורה ל"ג בעומר תשע"א), שהתורה שלמד אליהו אצל הרשב"י מצינו בזוה"ק (ח"ג רמא, ב) שכשרבי שמעון הלך לעיר טבריה פגש בו אליהו הנביא, ושאלו רשב"י במאי קא עסיק קובה ברקיעא, השיב לו שעוסק בפרשת קרבנות, ואומר הקב"ה חידושים ממך. כי במתיבתא דרקיע נשאלה שאלה, האיך כתיב (שיר השירים א, ה) באתי לגני אחותי כלה גוי **אכלתי** יערי עם דבשי גוי, הלא בעולם הבא אין אכילה ושתיה. שאלו רשב"י "ומה השיב הקב"ה על קושיא זו". ענה לו אליהו שהקב"ה השיב ש"הא בר יוחאי יימא", שרשב"י הוא אשר ישיב לכם התשובה, ובשביל זה באתי אליך

א), ובודאי עשה הרבה טובות והציל יהודים רבים מהרשעים, ורבי שמעון חשב מדרגה זו של אביו גדולה משלו - מה שלמד תורה כל ימיו. וכעין שמצינו אצל מרדכי הצדיק, שאע"פ שאמרו חז"ל (מגילה טז, ב) שפרשו ממנו מקצת סנהדרין, אנו אזלינן בתר רובא שאדרכה הרוב לא פרשו ממנו, שכן הצלת נפשות ישראל גדולה אף מתלמוד תורה, עיין שם. ולכן התייחס רבי שמעון וקרא לעצמו בשם בר יוחאי.

והוסיף רבינו שליט"א בזה (תורה ל"ג בעומר תשע"א), ע"פ מה שפירשו בספה"ק לפרש הכתוב (תהלים לו, כו) כל היום חונן ומלוה וזרעו לברכה, ר"ל מי שחונן ומלוה את יומו וזמנו לרבים, ועי"ז אינו יכול לגדל בניו לתורה וללמוד עמם כראוי, אל יחשוש פן ח"ו תחסר להם מתורתם, כי הקב"ה ידרוש טובתם וילמדם תורה, ויתקיים בהם "וזרעו לברכה" (עיין בהקדמת ספר דברי אברהם, לתלמידו של החתם סופר ז"ל, כמה חיבב רבו החתם סופר ז"ל את הדברים). ולפי זה יש לומר, שכיון שיוחאי אביו היה עוסק כל ימיו לטובת הצלת ישראל, והיה בבחינת "כל היום חונן ומלוה", אכן זכה ונתקיימה בו ברכת והבטחת השי"ת שיהא "וזרעו לברכה". ומכח זה גדל בנו רבי שמעון בתורה, ונחשב לתלמידו של השי"ת. ולכן קרא רבי שמעון עצמו בשם "בר יוחאי", כי תלה כל תורתו בזכות אביו. וכשם שרשב"י למד כל תורתו בברכת השי"ת, כן כל הנמשכים אחריו ולומדים הימנו

נקרא "בוצינא קדישא"

בספרי הזהר והתיקונים נקרא "בוצינא קדישא", שפירושו נר הקדוש. וז"ל של רבינו בעל בני יששכר (שם אות ב): "הנה ר' שמעון בן יוחאי קראוהו בוצינא קדישא, כי על ידיו נתגלו באיתגליא סודות התורה, הוא סוד האור כי טוב הגנוז בתורה, על-כן נקרא ספרו הקדוש 'זהר' אור המבהיק מסוף העולם ועד סופו, אור הטוב הגנוז בתורה שמננו נתגלו סודות התורה.

וכן נקרא "בוצינא קדישא", שהיה מתנוצץ ברשב"י אור ניצוץ נשמת משה רבינו, ועיין בספר מקדש מלך על הזהר (חלק א דף ז): "כי שם בוצינא כינוי לניצוץ משה רבינו ע"ה". וכתב רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע (שער יששכר שם אות כ) ש"ל"ג בעמר" בגימטריא "משה".

ועיין בספר שער יששכר (שם אות ג) מביא ממה שאמר רבינו בעל שם שלמה זי"ע בסעודת ל"ג בעומר, דרשב"י הוא "תכלית וגמר הנרצה ממשה רבינו" שנתן לנו את תורת הנגלה, אבל תורת הנסתר גילה רק לאהרן ובניו ויהושע ועוד יחידי סגולה מתלמידיו, ורשב"י גילה לנו ולבנינו הנסותרות בספר הזהר דבהאי חבורא יתפרנסון בדרא בתראה לכל העולם, עיי"ש.

כעת שתשיב לי על שאלה זו. השיב לו רשב"י, שכל כך גדולה חביבות של ישראל אצל הקב"ה, עד שמתוך אהבתם הוא משנה דרכו להם, ואע"פ שאין דרכו באכילה ושתייה, עכ"ז מפני אהבתם, אכל ושתה. והמשיל לכלה שרצונה לאכול סעודה בעת כניסתה לחופה, שע"פ שאינה שורת הדין שיאכל החתן עמה, הרי ודאי שעושה כן לחביבות הכלה. וזה שנאמר "באתי לגני **אחותי כלה**", והואיל וכן "**אכלתי** יערי עם דבשי" לכבודה. ואמר אליהו הנביא, חייך, שהן הן הדברים שרצה הקב"ה שתשיב.

ומעתה, כתב השדי חמד, כיון שקיבל אליהו הנביא תורה זו מרשב"י היה חשוב אצלו כרבו, ואסור לו לקרא בשמו, ודפח"ח.

והא דקרא ר' שמעון עצמו בשם זה (וזה פרשת וירא י, ב בתוס' בסופו) "דא"ל ר' שמעון למלאכא, אמור קמי קוב"ה דבר יוחאי שכיח בעלמא", כותב רבינו זי"ע בדברי תורה (שם), שיש-לומר דכשדיבר כלפי הקב"ה, אז מרוב פחד ד' והדר גאונו ירא לקרות עצמו בשמו 'שמעון', ורק קרא עצמו בשם כבוד אביו.

ורבינו שליט"א העיר (שם) שעדיין צ"ב, ממה שאמרו שמה לעיל בזוה"ק להדיא שהקב"ה הוא שקראו "בר יוחאי" שאמר "הא בר יוחאי יימא כו", ואכמ"ל.

שייכות רבותינו זי"ע לרבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר בנו

מקובל בידינו, אשר רבינו הגדול בעל דרכי תשובה זי"ע אשר חיבר את חיבורו הנורא 'באר לחי ראי' על התיקוני זהר הק', היה משורש נשמת רבי שמעון בר יוחאי. ואף רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע רמז על-זה בהספדו על כבוד אביו הק' זי"ע (נדפסה באקדמות מילין לתפארת בנים), ואמר: "וגם ידעתי מזה ושמעתי מפיו הקדוש (ביחוד ובחשאי) כמה רמזים וראיות שיש לו מדברי רבותיו ואבותיו הקדושים, כי שורש נשמתו הוא אחד מן קמאי מקדושים אשר בארץ זי"ע, ועל כן זכה לחיבורי טהרה אלו, ואין רצוני להאריך בזה בשבחים פרטיים ומעשיות". ותכלית ביאתו לעולם-הזה היה בעד חיבורו באר לחי ראי, לפרש ולבאר על נכון דברי התנא הגדול רבי שמעון בר יוחאי בתיקוני זהר הק' (עיינין אקדמות מילין לבאר לחי ראי). ואכן זכה ש"כמה אלפים פעמים כיון לדעת רשב"י. "ומיום שנדפס ונתגלה התיקוני זהר הק'... לא נראה כבושם הנפלא הזה... ולא קדמוהו בדרך זה בשום פירוש שלפניו על התיקונים".

ואשר על-כן אמר רבינו בעל דרכי תשובה זי"ע אשר "הנני בטוח בעזהשי"ת כי בבואי לעולם העליון אז רשב"י הקדוש ותלמידיו יחזיקו לי טובה על פירושי הלזה בתיזוה"ק בדבריו...". וכאשר הוסיף רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע "ברור כי רשב"י וחבריו קדישא דיילי נפקו לקראתו".

ובבוא רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע למירון בשנת תר"צ, ביום ל"ג בעומר, אמר אז ברוב ענותנותו "מה שהרהבתי בנפשי עוז... לרקוד ולשמוח במקום קודש הקדשים לפני התנא רשב"י, יען כי תמכתי יתדותי בזכות אבות, שהנני בן לאותו צדיק יסוד עולם, מארי דרזין, בעל המחבר ספר הקדוש באר לחי ראי על תקוה"ק זי"ע, שבכח חיבורו בודאי זכה לשייכות גדול בהיכלא דמלכא קדישא התנא רשב"י, וכאן אבא מזכה ברא, ובעבורו ישמח לבי גם אני, ותגל נפשי באתר דזקוקין דנורא" (מסעות ירושלים מאמר סדר יום תשיעי אות ב).

גם על רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע בעצמו ידעו חסידים לספר, מפה לאוזן, משורש קדושת נשמתו הטהורה (עיינין תולדות רבינו כג-קל). כי פעם אחת הגיד רבינו ברמז לאיש נאמן בבריתו, כי ניצוץ שורש ושייכות נשמתו הוא מקדושת נשמת התנא האלקי רבי אלעזר בן רבי שמעון, וכשמו כן הוא שורשו במרומים. ותלמידיו של רבינו זי"ע, בכתבם לדורות דברים נוראים הללו, גילו טפח וכיסו טפחיים, והוסיפו "יותר לא ניתן לכתוב עלי ספר, על מה עשה ככה ומה שהגיע אליו אז לגלות קצת מענין מעלת נשמתו לצורך הזמן... תסמר שערות ראש השומע שם הגדול הקדוש והנורא של התנא רבי אלעזר בן רבי שמעון... ושזכינו בדור האחרון הלזה להיות יעמד חי בקרבנו מניצוץ שרשו המרומם מאוד נעלה" [ועיינין בספר חידושי רמ"ל, בחלק הליקוטים, שמביא בשם הגה"ק משינאווא זי"ע שהעיד על הגה"ק רבי ר' משה ליב מסאסוב זי"ע שהיה מנשמת רבי אלעזר, עיי"ש].

וממשיכים התלמידים לבאר שם באריכות, למצוא בהנהגתו הקדושה של רבינו זי"ע והדרכתו הטהורה כמה קוים דומים להתנא רבי אלעזר. החל מגודל קנאותו של רבי

אלעזר (עיינ לעיל), וממה שרבינו האריך הרבה בפירושי הפייטנים שחיבר רבי אלעזר [הקליר], וגודל רגש נעימה המיוחדת שהיה לרבינו זי"ע בעת אמירת אותם הפיוטים ממש בכלות הנפש. וביותר, גודל הגעגועים וצמאון שהיה לרבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע על הגאולה שלימה, וכמה התייסר עצמו על-זה לאוקמי שכינתא מעפרא, תמיד לא יחשה בבכיות נוראות על גלות השכינה וצרות ישראל וההסתר פנים בדור האחרון, וכמה הירבה להכניס בלב תלמידיו וחסידיו אשר כל תכלית בריאת העולמות ומעשי בני-אדם תהיה רק שנזכה להתגלות דוד מלך ישראל ובנין בית-המקדש בהר הקודש בירושלים. וכמעט שהיה יחיד בדורו בפרט זה. ואפילו שיחות חולין שלו היה בדמעות שלישי על לחי מלאים מענין הגאולה שלימה ברוב כיסופין עלאין קדישין לאביו שבשמים ית"ש, כנודע. וגם חיבוריו הקדושות סובבים והולכים על קוטב תכלית זה. ומי שיש לו מה בקדקדו ולב להבין, מכיר בפיוטי הקליר שחיבר רבי אלעזר שהם רובם ככולם מיוסדים על אדני פז געגועין עמוקים בכליון עינים ודאבון נפש ותשוקה עצומה לביאת הגואל והתגלות כבוד ד' בבית מקדשו. ומה עוד מגודל היסורין שסבל התנא אלקי רבי אלעזר (עיינ בא מציעא ריש השוכר את הפועלים), וגם ידוע לנו אשר כל ימיו סבל רבינו זי"ע מכאובים ויסורים בגופו ובפרט בסוף שנותיו, עיי"ש באריכות דברים נפלאים.

גם מפורסם האגרת ומכתב ששלח רבינו זי"ע לאנ"ש בארץ הקודש (נדפס בדברי תורה מהדורא ו אות כה), שכותב: "והי"ג שנים שהייתי בארץ הקודש... כנגד הי"ג שנה שהיה רשב"י ורבי אלעזר בנו זי"ע במערה..."

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, שְׁמֹן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, נִמְשַׁחַת מִמִּדַּת הַקֹּדֶשׁ, נִשְׂאֵת צִיץ
נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ, חֲבוּשׁ עַל רֹאשׁוֹ פְּאָרָף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, מוֹשֵׁב טוֹב יִשְׁבֵּת, יוֹם נִסְתָּ יוֹם אֲשֶׁר בְּרַחַת, בְּמַעְרוֹת
צוּרִים שְׁעֵמֶדֶת, שֵׁם קִנִּית הוֹדֵף וְהַדְּרֵף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, עֲצֵי שֵׁטִים עוֹמְדִים, לְמוֹדֵי יְדוּד הֵם לְוֹמְדִים, אֹר מִפְּלֵא
אֹר הַיְקוּד הֵם יוֹקְדִים, הֲלֵא הַמָּה יוֹרוּף מוֹרָף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, וְלִשְׁדָּה תַפּוּחִים, עֲלִית לְלֶקֶט בּוֹ מְרַקְחִים, סוּד תּוֹרָה
כְּצִיצִים וּפְרָחִים, נַעֲשֶׂה אָדָם נֹאמֵר בְּעִבְרוּף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, נֹאזְרַת בְּגִבּוֹרָה, וּבְמִלְחָמַת אֵשׁ דֵּת הַשְּׁעָרָה, וְחֶרֶב
הוֹצֵאת מִתְעָרָה, שְׁלֶפֶת נֶגֶד צוֹרְרִיף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, לְמִקּוֹם אֲבִנֵי שִׁישׁ, הִנְעַת וּפְנֵי אַרְיָה לִישׁ, גַּם גִּלְת
כּוֹתֶרֶת עַל עֵישׁ, תְּשׁוּרֵי וּמֵי יְשׁוּרָף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, בְּקֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים, קוֹ יְרוֹק מִחֲדָשׁ חֲדָשִׁים, שְׁבַע שְׁפָתוֹת
סוּד חֲמִשִּׁים, קִשְׁרַת קִשְׁרֵי שִׁין קִשְׁרִיף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, יוֹד חֲכָמָה קְדוּמָה, הַשְּׁקֶפֶת לְכַבּוּדָה פְּנִימָה, שְׁלִשִּׁים
וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת רֵאשִׁית תְּרוּמָה, אֵת כְּרוֹב מִמְּשַׁח זֵיו אוֹרָף:

בר יוחאי נמשחת אשְׁרִיף שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מַחְבְּרִיף:

בר יוחאי, אור מפלא רום מעלה, יראת מלכהביט כי רב לה,
תעלומה ואין קורא לה, נמת עין לא תשורף:

בר יוחאי נמשחת אשריך שמון ששון מחבריה:

בר יוחאי, אשרי יולדתה, אשרי העם הם לומדה, ואשרי העומדים
על סודה, לבושי השן תמיד ואוריה:

בר יוחאי נמשחת אשריך שמון ששון מחבריה:

ואמרתם כה להי, רבי שמעון בר יוחאי:

ואמרתם כה להי, רבי שמעון צדיקאי:

איש אלהים קדוש הוא, אשרי עין ראתהו, לב חכם ישכיל פיהו,
אדוננו בר יוחאי:

ואמרתם כה להי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם כה להי, רבי שמעון צדיקאי:

ברוך הוא מפי עליון, קדוש הוא מהריון, מאור גליל העליון, אדוננו
בר יוחאי:

ואמרתם כה להי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם כה להי, רבי שמעון צדיקאי:

גבור ואיש מלחמה, בדת תורה תמימה, מלא מדע וחקמה, אדוננו בר
יוחאי:

ואמרתם כה להי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם כה להי, רבי שמעון צדיקאי:

דרש כל תעלומות, בעז ותעצומות, עלה מעלות רמות, אדוננו בר
יוחאי:

ואמרתם כה להי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם כה להי, רבי שמעון צדיקאי:

החבא בתוך מערה, מפני הגזרה, שם למד סתרי תורה, אדוננו בר
יוחאי:

ואמרתם כה להי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם כה להי, רבי שמעון צדיקאי:

ושם נברא מעין לו, וחרוב למאכלו, מה טוב חלקו וחסדו, אדוננו בר
יוחאי:

ואמרתם כה להי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם כה להי, רבי שמעון צדיקאי:

זָכַר צְדִיק לְבִרְכָּהּ, דִּין רִיכָא וּבַר רִיכָא, זָכָה רַבִּים וְזָכָה, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי:

ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

תְּדַשׁ כַּמָּה הַלְכוֹת, הֵם בַּמִּשְׁנָה עֲרוּכוֹת, זֶה הַמְּרָגִז מִמְלָכוֹת, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי:

ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

טָהַר אֶת עֵיר טְבַרְיָה, עָשָׂה אוֹתָהּ נְקִיָּה, הוֹדוּ לוֹ מִשְׁמֵיָא, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי:

ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

לְדַע כֹּל הַנְּסֻתוֹת, דְּבָרָיו עוֹשִׂים פְּיֻרוֹת, בְּטַל כַּמָּה גְּזוֹת, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי:

ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

כֹּל יָמָיו אֲשֶׁר חָיָה, אוֹת הַקֶּשֶׁת לֹא נִחְיָה, כִּי הוּא אוֹת עוֹלָם הָיָה, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי:

ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

לְכֹל יִשְׂרָאֵל הָאִיר, בְּסוּד תּוֹרָה הַבְּהִיר, בְּאוֹר הַחֲמָה מְזַהֵיר, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי:

ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

מְקוֹם בַּחַר בְּשֵׁמֵיָא, עִם הַנְּבִיא אַחִיָּה, זֶה מִבְּנֵי עַלְיָה, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

נְחַמְד מְאֹד לְמַעְלָה, זָכָה לִיקַר וּגְדֻלָּה, כְּתָר עַלְיֹן לוֹ נִגְלָה, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי:

ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

סִינֵי סִינֵי לוֹ נִקְרָא, אֲרִי שְׂבַחְבוֹרָה, מִמְּנוּ תֵצֵא תוֹרָה, אֲדוֹנֵנוּ בַר יוֹחָאי:

ואמרתם מה לחי, רבי שמעון בר יוחאי: ואמרתם מה לחי, רבי שמעון צדיקאי:

עֲשֵׂה שְׁבָעִים תִּיקוּנִים, יְקָרִים מִפְּנִינִים, בָּם תִּקַּן הָעֲלִיּוֹנִים, אֲדוּגְנוּ בַר יוֹחָאי:

וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי: וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן צְדִיקָאי: פָּתַח אֶת פִּי בְּחֻקֶּיךָ, הוֹצֵא אוֹר תַּעֲלוֹמָה, תִּקַּן זִהְרֵי חֲמָה, אֲדוּגְנוּ בַר יוֹחָאי:

וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי: וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן צְדִיקָאי: צְדִיק יְסוּד הָעוֹלָם, גִּלְיָה מְדַרְשׁ הַנְּעֻלָּם, יְכוֹל לְפַטוֹר הָעוֹלָם, אֲדוּגְנוּ בַר יוֹחָאי:

וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי: וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן צְדִיקָאי: קוּלוֹ זִמְר עֲרִיצִים, וְהַכְרִית אֶת הַקּוֹצִים, וְהַצִּיל אֶת הַלְּחוֹצִים, אֲדוּגְנוּ בַר יוֹחָאי:

וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי: וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן צְדִיקָאי: רְאֵה פְּנֵי מְאִירִים, בְּשִׁבְתּוֹ עִם חֲבֵרִים, עַת גִּלְיָה סוּד נִסְתָּרִים, אֲדוּגְנוּ בַר יוֹחָאי:

וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי: וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן צְדִיקָאי: שְׁלוֹם רַב עַל מִשְׁכְּבוֹ, מַה יְפִיּוֹ וּמַה טוֹבוֹ, דוֹבֵר אֶמֶת בְּלִבּוֹ, אֲדוּגְנוּ בַר יוֹחָאי:

וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי: וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן צְדִיקָאי: תּוֹרַתוֹ מְגוֹן לָנוּ, הוּא מְאִירַת עֵינֵינוּ, וַיִּמְלִיץ טוֹב בְּעֵדֵינוּ, אֲדוּגְנוּ בַר יוֹחָאי:

וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי: וְאִמְרַתֶּם פֶּה לְחֵי, רַבִּי שְׁמַעוֹן צְדִיקָאי:

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל. לְפָנַי מִי אַתֶּם מְטַהְרִין, וּמִי מְטַהֵר אֶתְכֶם, אֲבִיכֶם שְׁבַשְׁמִים. וְאוֹמֵר, מְקוֹה יִשְׂרָאֵל יְדוּד. מַה מְקוֹה מְטַהֵר אֶת הַטְּמָאִים, אֵף הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל:

אבקש גם לחזור ולקבל על עצמכם
ללמוד שיעורים קבועים בספרי רבותינו הקדושים זי"ע...
ולהרבות עוד להגות בספרי רבותינו הקדושים איש לפי כוחו,
ובפרט בשבתות וימים טובים, שהם הזירת נפשנו.

ממכתב קודש של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
להתאספות אנ"ש בארה"ק בשבת שלפני כ' סיון תשס"ט

